

Reviderad taxa för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholm och Huddinge

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Följande principer för reviderad vatten- och avloppstaxa i Stockholms stad och Huddinge kommun godkänns för Stockholms stads del enligt följande:
 - Brukningsavgiften ska ha en fast och en rörlig del.
 - Den fasta avgiften ska för alla kundkategorier bestå av tre delar. Dessa är en fast grundavgift per år och abonnemang, en fast nyttoavgift per år som speglar fastighetens nytta av VA-anläggningen baserad på mätarinstallation/årsförbrukning samt en fast dagvattenavgift.
 - Den rörliga avgiften ska mätas i kubikmeter levererat dricksvatten. Spillvattenmängden från en fastighet antas i princip vara lika stor som den dricksvattenmängd som tillförs en fastighet.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Stockholm Vatten AB i uppdrag att till styrelsen för Stockholm Vatten VA AB delegera att fastställa taxenivåerna i överensstämmelse med vad som anges i förslaget.
3. Avgifter enligt taxan för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholm och Huddinge skall betalas till huvudmannen, Stockholm Vatten VA AB.
4. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Stockholm Vatten AB i uppdrag att ge Stockholm Vatten VA AB i uppdrag att införa en reviderad taxa enligt ovanstående principer inom sitt verksamhetsområde från och med den 1 januari 2008.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Stockholm Vatten AB har tagit fram ett förslag till ny taxa för vatten och avlopp. Bakgrunden till förändringen är främst:

- 1) Ny vattenlag med utökat ansvar för dagvatten
- 2) Behov av förenklingar i taxekonstruktionen
- 3) Vattenkonsumtionen minskar

Enligt gällande lagstiftning ska avgifterna för vatten och avlopp täcka självkostnaderna och vara så konstruerade att de fördelas skäligt och rättvist. Kommunen beslutar om principerna för taxan medan huvudmannen (den som äger vattenanläggningen, d.v.s. Stockholm Vatten VA AB) beslutar om taxenivån. Flertalet kommuner har taxor som innehåller både en fast och en rörlig del. Så är det också i Stockholm och Huddinge där det år 2000 infördes en taxekonstruktion med miljö- och resurshushållningsambitioner samt uppsattes som mål att den fasta avgiften skulle vara ca 40 % och den rörliga delen ca 60 %. Genom minskad vattenkonsumtion har den fasta andelen av ökat till 43,4 % och den rörliga minskat till 56,6 %.

Ett stort antal parametrar har använts för att beräkna den fasta delen på ett rättvist och skäligt sätt (bl.a. boarea, lokalarea, exploateringstal m.m.). Dessa har dock visat sig administrativt svårhanterliga vilket medfört osäkerhet om tolkning och tillämpning. Ett annat skäl för att ändra nuvarande taxa är att Stockholm Vatten AB önskar kompensera för förväntade framtida volymminskningar och få en balans mellan fasta och rörliga intäkter, som bättre speglar kostnadsstrukturen.

Den nya vattentjänstlagen från 1 januari 2007 samt EU:s ramdirektiv för vatten innebär att huvudmannen får ett utökat ansvar för omhändertagande (avledning och rening) av dagvatten. Dagvatten kommer att behöva ägnas ökade insatser på grund av miljöskäl och översvämningsrisker. För närvarande är det bara fastigheter som betalar dagvattenavgift men det finns dock en särskild överenskommelse i staden om dagvatten på allmän platsmark.

Stockholms stad har idag ett markförläggingsavtal med Stockholm Vatten AB, som reglerar bolagets nyttjanderätt till ledningsförläggning i stadens mark. Kopplat till markförläggingsavtalet har staden och bolaget tecknat ett dagvattenavtal som reglerar ansvaret och kostnadsfördelningen för hantering av dagvatten på allmän platsmark. Ekonomiskt innebär dagvattenavtalet att staden genom trafik- och renhållningsnämnden ersätter bolaget med ett årligt belopp om ca 6 mnkr för skötsel och underhåll av dagvattenbrunnar och servi-

ce på gator och torg. Exploateringsnämnden lämnar också ett årligt investeringsbidrag om ca 9 mnkr till bolaget för nyanläggning av reningsanläggningar i första hand i samband med exploateringar.

Kategori	FASTA AVGIFTER		Avgift
1 Villor (1-2 bost.)	Grundavgift kr/år/abonnemang		765
	Nyttoavgift*) kr/år/mätarinstallation-årsförbrukning (/bostadsenhet)(Dagvatten gata /dagvatten från mindre gator och vägar)		845
	Dagvatten kr/år/bostadsenhet (Dagvatten fastighet)		318
2 Villor, småhus >2 bostadsenheter	Grundavgift kr/år/abonnemang		2690
	Nyttoavgift kr/år/mätarinstallation-årsförbrukning (/bostadsenhet) (Dagvatten från mindre gator och vägar)	Tabell *)	
	Dagvatten kr/år/bostadsenhet (Dagvatten fastighet)		318
3 Flerbost.hus, Industri, Andra fastigheter	Grundavgift kr/år/abonnemang		2690
	Nyttoavgift kr/år/mätarinstallation-årsförbrukning (Dagvatten från mindre gator och vägar)	Tabell *)	
	Dagvattenavgift kr/år/m2 tomtyta (Dagvatten fastighet)		1,65
4 Obebyggd	Grundavgift kr/år/abonnemang (Dagvatten från mindre gator och vägar)		895/2900
	Dagvattenavgift kr/m2 tomtyta (Dagvatten fastighet)		1,65
5 Allmän Plats	15000-30000 fordon/dygn, kr/m2 gatyta (Dagvatten fr. större gator/ vägar)		6,25
	Över 30000 fordon/dygn, kr/m2 gatyta (Dagvatten fr. större gator/ vägar)		12,50

*) : Se bifogad mätartabell

För kategori 1 tom 3:	RÖRLIG AVGIFT	kr/m3	5,25
-----------------------	---------------	-------	------

Tabell: Fast nyttoavgift per måtarinstallation/årsförbrukning och år (inklusive Dgf):

Prisklass	Max m ³ /år	Fast nyttoavgift kr/år, inklusive moms (exklusive moms)						
9	300 000 m ³							812 000 kr (649 600 kr)
8	160 000 m ³							448 600 kr (358 880 kr)
7	80 000 m ³							245 500 kr (196 400 kr)
6	40 000 m ³							129 700 kr (103 760 kr)
5	22 000 m ³							74 000 kr (59 200 kr)
4	11 000 m ³							36 800 kr (29 440 kr)
3	6 000 m ³							18 090 kr (14 472 kr)
2	2 000 m ³							6 030 kr (4 824 kr)
1	600 m ³							1 405 kr (1 124 kr)
Mätarinstallation		qn 2.5	qn 2.5*2 qn 6	qn 2.5*3	qn 2.5*4 qn 6*2 qn 10 50 mm	qn 6*3 qn 10*2	qn 6*4 qn 10*3	qn 10*4 80 mm 150 mm
		A	B	C	D	E	F	G

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, stadsdelsnämnderna i Bromma, Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB, AB Stockholms hem samt Vägverket. Exploaterings- och trafikkontoret har avgett ett gemensamt tjänsteutlåtande. Stadsdelsnämnden i Bromma har inte svarat på remissen och de tre bostadsbolagen har lämnat in yttranden från företagsledningen. Stockholm Vatten har även haft två möten med Vägverket Region Stockholm, den 29 augusti 2007 och den 11 september 2007. På dessa har frågor kring underlagsmaterial, taxans utformande och hantering av befintliga avtal diskuterats.

Stadsledningskontoret tillstyrker i huvudsak de av Stockholm Vatten AB föreslagna taxeändringarna. Kontoret delar exploateringskontorets och trafikkontorets synpunkt att införandet av en dagvattenavgift från allmän platsmark skulle kunna innebära en kostnadsförskjutning mellan skatte- och taxekollektiven. En omförhandling av dagvattenavtalet är därför nödvändig och införandet av reviderad va-taxa bör såsom föreslagits av de båda kontoren anstå tills årsskiftet 2007-2008 så att erforderliga budgetjusteringar hinner göras.

Exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden ifrågasätter nödvändigheten att ta ut en särskild dagvattentaxa för avvattnings av allmän platsmark då detta inte införts i någon annan kommun. Nämnderna anser att beräkningen av kostnads- och fördelningsunderlaget inte är orimliga men att trafikflödena som underlaget baseras på innehåller en del felaktigheter som bör

justeras. Föreslagen taxa innebär en omfördelning från stadens driftbudget till dess investeringsbudget och därför bör införandet av taxan anstå till årsskiftet så att erforderliga omfördelningar och budgetjusteringar inte behöver göras under löpande budgetår.

Fastighetsnämnden ser positivt på att Stockholm Vatten ser över principerna för sina taxor eftersom det nuvarande systemet för att fastställa avgiften för de flesta är obegripligt. Nämnden anser att det är riktigt att även de som ansvarar för allmän platsmark får betala dagvattenavgift.

Stadsdelsnämnden i Hägersten-Liljeholmen har inte några invändningar mot de föreslagna förändringarna i taxesystemet. Det föreslagna sättet att fastställa taxan är lättare att förstå vilket är positivt ur ett konsumentperspektiv.

Stadsdelsnämnden Kungsholmen anför att eftersom gatudriften överförs till trafiknämnden kommer stadsdelsnämnden inte i någon större utsträckning att påverkas ekonomiskt av den nya taxan.

Familjebostäder AB konstaterar att nyttoavgiften är uppbyggd så att förbrukning på marginalen slår hårt mot den totala kostnaden och bolaget efterfrågar en mildring av trappstegseffekten. Bolaget kan komma att behöva investera i fler mätarställningar för att undvika dessa trappstegseffekter.

AB Stockholmshem beräknar att förslaget för bolagets del innebär en höjning med cirka 4 procent eftersom bostadsbeståndet i huvudsak utgörs av större enheter på relativt stora tomter i förorterna. Bolaget anser inte att taxan ger tillräckliga incitament för lokalt omhändertagande av dagvatten i bostadsområdena.

AB Svenska Bostäder bedömer att konsekvenserna av förslaget blir marginella då vattensparåtgärderna i huvudsak inriktas på att minska varmvattenförbrukningen. Bolaget anför vidare att årskostnaden med den nya modellen kommer att bli lättare att beräkna.

Vägverket konstaterar att frågor av stor strategisk och finansiell betydelse berörs genom införandet av dagvattentaxan. Verket anser emellertid inte att man fått skäligt rådrum att yttra sig över remissen då remisstiden sträckt sig från den 18 maj till den 4 september. Vägverket finner det därför inte möjligt att yttra sig över remissen.

Mina synpunkter

Det är positivt att staden nu får en vatten- och avloppstaxa som bättre stämmer överens med bolagets verklighet. Taxan som den nu utformas skall ge full kostnadstäckning för bolagets faktiska kostnader för såväl produktionen av dricksvatten som reningen av avloppsvattnet, kostnader för ledningsnät samt rening och avledning av dagvatten. Att öka andelen fast kostnad gör att bolaget ges en mer stabil ekonomisk planeringssituation, och ger också en korrekt bild av hur kostnaderna fördelar sig. Den föreslagna taxekonstruktionen ger bättre förutsättningar för Stockholm Vatten att fortsätta utveckla verksamheten med

fokus på god kvalitet i såväl vatten- och avloppsreningsverken som ledningsnäten även i framtiden.

Samtliga remissinstanser är eniga om att den nya taxans beräkningsgrunder är lättare att förstå och beräkna. Nuvarande taxas fasta del beräknas med parametrar som bostadsenheter samt bo-, lokal- och tomtarea. Konstruktionen har inte bara varit svår att förstå för kunderna utan även gett bolaget en hög administrativ arbetsbelastning och kvardröjande osäkerhet om tolkning och tillämpning samt svårigheter att säkerställa tillgång till korrekta och aktuella grunddata.

Det har anförts att minskningen av den rörliga taxeandelen från ca 60 % till ca 40 % skulle medföra ett minskat incitament för att spara vatten. Jag delar inte denna uppfattning. Undersökningar talar för att VA-taxorna i Sverige är så pass låga relativt sett att de i sig innebär ett otillräckligt sparincitament oavsett proportionen mellan fast och rörlig avgift. Det råder inte heller brist på ett bra råvatten i Stockholm. Stockholm Vatten använder ca 3-5 % av Mälarens vattenflöde och returnerar samma mängd renat avloppsvatten till Saltsjön. Ur ett allmänt hushållningsperspektiv är det istället viktigare att inrikta besparingsåtgärder på att minska varmvattenförbrukningen eftersom detta innebär energibesparingar och i sådana åtgärder ligger besparingspotentialen i uppvärmningskostnaden snarare än kostnaden för kallvatten. Ett mindre vattenflöde, som t ex orsakas av omfattande sparsamhet med vattenanvändning, kan dessutom ge problem med för liten omsättning i vattenledningarna med försämrad dricksvattenkvalitet (ökad bakteriehalt och brunt vatten) samt en viss benägenhet för stopp i avloppsledningarna. De besparingar man kan uppnå i energi- och kemikalieförbrukning vid en mindre vattenproduktion uppvägs delvis av de åtgärder som måste sättas in för att bibehålla kvalitet och leveranssäkerhet vid ett mindre vattenflöde.

I EU:s ramdirektiv för vatten föreskrivs att prispolitiken för vatten skall medföra att vattenförbrukarna ges drivkrafter för en effektiv användning av vattenresurserna och på så sätt bidrar till att miljömålen nås. Taxans konstruktion tillgodoser detta genom att besparingsincitament även ges i den fasta delen av taxan. Det finns olika storlek på måtarinstallationer där varje installation har två eller tre kapacitetsintervall; ju större kapacitet ju dyrare. Stockholm Vatten dimensionerar och beslutar om måtarinstallationens storlek. Årsförbrukning fastställs med utgångspunkt från normalårskorrigerade årsvärden. Kunder som önskar att spara vatten kan minska sin faktiska vattenförbrukning och därmed få ett beslut om att gå ner till ett lägre kapacitetsintervall eller eventuellt en mindre måtarinstallation.

Stockholm Vatten har sedan år 2000 tagit betalt för både avledning och rening av dagvattnet från va-kollektivet, men inte tidigare från väghållarna. Med anledning av remissinstansernas synpunkter vill jag påpeka att förslaget att ta ut en särskild dagvattentaxa från en ny kundgrupp, här kallad väghållarna, inte är Stockholm Vattens självrådiga beslut. Det är lagstiftarnas uttalade intention

att en viss dagvattenkostnad skall överföras från va-kollektivet till skattekollektivet, vilket också klart uttalas i regeringens proposition. I den nya Vattentjänstlagen, som trädde ikraft den 1 januari 2007, har följdriktigt anförts att en ny kundgrupp, nämligen den som ansvarar för att allmän platsmark skall betala en avgift för bortledning och rening av dagvatten. Att Stockholm Vatten AB som Sveriges största va-bolag är den första att följa Vattentjänstlagens direktiv är positivt. Liknande arbete att skapa taxor för att ta ut avgifter från väghållare pågår på flera håll i Sverige t ex i Borlänge. Även branschorganisationen Svenskt Vatten arbetar med att ta fram standarder att användas för taxekonstruktioner.

Införandet av en ny dagvattentaxa för väghållarna kommer att medföra en omförhandling eller justering av bolagets existerande eller kommande avtal med väghållarna om investeringar i och underhåll av dagvatteninstallationer enligt intentionerna i stadens dagvattenstrategi. Det är helt och hållet förståeligt att de exploaterings- och trafikkontoret önskar att avgiften skall kunna inarbetas i deras respektive kommande budgetar för år 2008 och att taxan därför först skall införas från och med den 1 januari 2008. Detta är också helt enligt den gällande tidsplanen. Det skall i detta sammanhang påpekas att de beräkningar som finns i ärendet från Stockholm Vatten angående kostnader för väghållarna inte är att se som definitiva utan snarare som exempel för att illustrera beräkningsprinciperna.

Den som själv renar eller avleder sitt dagvatten kan medges en kostnadsreduktion. Fastighetsägare som genom anläggningar fördröjer vattnets tillförsel till ledningsnätet får en 50 procentig reduktion och fastighetsägare som själva tar hand om vattnet från tomten får en hundra procentig reduktion. Motsvarande gäller för väghållare på sådana vägar där stadens dagvattenstrategi kräver rening innan vattnet får släppas till recipient. Föroreningshalten i dagvatten från hårt trafikerade vägar är mer än dubbelt så hög som i dagvatten från andra ytor. Väghållare som renar sitt vatten får sålunda en 50 procentig reduktion och betalar sedan i stort sett samma pris i genomsnitt som va-abonnenterna betalar för avledning av dagvatten från andra ytor till ledningsnätet.

Kostnaden för rening och avledning från hårt trafikerade vägar är mer än dubbelt så hög som för tomtmark. Väghållare som renar sitt vatten får sålunda en 50 procentig reduktion och betalar sedan i stort sett samma pris fastighetsägare betalar för att nyttja ledningsnäten.

Under beredningen av ärendet har påpekats att delegationen mellan kommunfullmäktige och huvudmannen måste vara tydlig. Kommunfullmäktige kommer att ta ställning till de normativa delarna av taxan, dvs. de rättsliga taxeföreskrifterna med grunderna för avgiftsuttaget. Delegationsbeslutet till styrelsen för Stockholm Vatten VA AB innebär ett överlämnande till huvudmannen att med tillämpning av den godkända taxan bestämma avgifternas storlek. För tydlighets skull och med beaktande av 35 § lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) kompletteras därför beslutssatserna med ytterligare

en att-sats: Avgifter enligt taxan för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholm och Huddinge skall betalas till huvudmannen, Stockholm Vatten VA AB.

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. i huvudsak bifalla förslaget
2. den nya taxan ska utvärderas efter tre år för att se vad den inneburit ur bl a miljöperspektiv, mot bakgrund av att förslaget innebär att den fasta kostanden skall utgöra 60 % och den rörliga 40 %.
3. därutöver anför följande:

För kunden är priset på vatten en viktig del men kvaliteten på tjänsterna tillmäts också stor betydelse. Det handlar bl a om antalet brukartimmar utan vatten, avloppsstopp, källaröversvämningar, kvaliteten på dricksvatten och miljöpåverkan.

Stockholm Vatten levererar utan tvekan billiga vattentjänster och den intressanta frågan är om dessa låga kostnader i jämförelse med andra vattenbolag innebär en sämre kundnytta. I kundnyttoindex som redovisas i Stockholm Vattens årsredovisning framgår tydligt att Stockholm vatten varit framgångsrika med att utveckla sina tjänster de senaste 12 åren.

Stockholm kallas inte utan orsak för Nordens Venedig. Den kombination av salt- och sötvattensfjärdar samt flera mindre småsjöar, varav de flesta är bad och fiskebara mitt inne i en storstad, är unikt bland världens större städer.

Den alltmer ökande biltrafiken utövar emellertid en kraftig negativ verkan på Stockholms sjöar. Trafikdagvatten, med negativt verkande näringsämnen, tungmetaller, polyaromatiska kolväten och inte minst salt från halkbekämpningen rinner i de flesta fall orenat ut i närmsta tillgängliga vattendrag.

Sjön Trekanten är i dag, på grund av det nedsmutsade dagvattnet från den närbelägna Essingeleden, en helt artificiell sjö, vars funktion som bad och fiskesjö för de kringliggande bostadsområdena endast kan upprätthållas genom konstgjord syresättning av vattnet samt genom tillsättning av dricksvatten. Flera av Brommasjöarna drabbas årligen av fiskdöd.

Det är Stockholm Vattens uppgift att lösa Stockholms sjöars problem, genom egna åtgärder och genom samordning av kunskapsspridning hos övriga aktörers vattenrelaterade projekt. Detta arbete ska regleras genom Stockholms stads vattenprogram samt stadens dagvattenstrategi.

På grund av den borgerliga majoritetens mycket snäva tolkning av Vattentjänstlagens paragrafer som reglerar vattenavgifter och vattentaxan, så kan Stockholm vatten inte längre få fram medel för att åtgärda problem med nedsmutsat dagvatten i Stock-

holm. Frågan om dricksvattenframställning, dito leveranser samt borttransport och behandling av avloppsvatten har i sak ingenting att skaffa med nedsmutsat dagvatten.

Att Stockholm vatten tar ut kostnaderna för behandlingen av nedsmutsat dagvatten av fastighetsägare och väghållare är fullt rimligt och riktigt. Det är bra att kostnaderna för att åtgärda biltrafikens negativa påverkan på stadens sjöar och vattendrag tydliggörs. Det kan förhoppningsvis leda till att åtgärder som minskar föroreningarna vid källan och öka intresset för lokalt omhändertagande av dagvattnet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Följande principer för reviderad vatten- och avloppstaxa i Stockholms stad och Huddinge kommun godkänns för Stockholms stads del enligt följande:
 - Brukningsavgiften ska ha en fast och en rörlig del.
 - Den fasta avgiften ska för alla kundkategorier bestå av tre delar. Dessa är en fast grundavgift per år och abonnemang, en fast nyttoavgift per år som speglar fastighetens nytta av VA-anläggningen baserad på måtarinstallation/årsförbrukning samt en fast dagvattenavgift.
 - Den rörliga avgiften ska mätas i kubikmeter levererat dricksvatten. Spillvattenmängden från en fastighet antas i princip vara lika stor som den dricksvattenmängd som tillförs en fastighet.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Stockholm Vatten AB i uppdrag att till styrelsen för Stockholm Vatten VA AB delegera att fastställa taxenivåerna i överensstämmelse med vad som anges i förslaget.
3. Avgifter enligt taxan för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholm och Huddinge skall betalas till huvudmannen, Stockholm Vatten VA AB.
4. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Stockholm Vatten AB i uppdrag att ge Stockholm Vatten VA AB i uppdrag att införa en reviderad taxa enligt ovanstående principer inom sitt verksamhetsområde från och med den 1 januari 2008.

Stockholm den 26 september 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Ulla Hamilton

Kerstin Tillkvist

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Inger Stark* (v) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Taxan höjs med 10%
2. Därutöver anföras

Stockholm Vatten har en låg taxa jämfört med andra stora kommuner i landet. Den är också låg jämfört med andra jämförbara städer internationellt och utgår från en förnyelsetakt på ledningsnätet som är alltför låg.

Vi anser att den föreslagna förändringen i förhållandet mellan fast och rörlig taxa är acceptabel. I förslaget ligger även att bolaget kommer att debitera en del brukare som tidigare inte betalade, det gäller främst andra kommunala förvaltningar.

Den avgörande frågan är att taxan behöver höjas. Enligt prognos i juni kommer bolaget att ha ett negativt kassaflöde under året, bolaget kommer att gå med förlust. Det beror dels på så kallade omställningskostnader av engångskaraktär som utförsäljningar av delar av driften och en för bolaget påtvingad och mycket ofördelaktig pensionsfondering, dels på att intäkterna inte täcker faktiska driftkostnader. Bolagets skulder har stigit med 25 procent, vilket motsvarar en miljard under det här året. Det är oroande. Självfinansieringsgraden för investeringar behöver öka.

Den pågående utförsäljningen av delar av verksamheten kommer att leda till ökande totalkostnader också enligt bolagets egen konsekvensanalys. Ett återskapande av ett sammanhållet Stockholm Vatten är nödvändigt både av ekonomiska och ekologiska skäl. Dessutom behöver vi öka takten på att förnya och reparera gamla vattenledningar. Väldigt många meter är gamla och spruckna. Vänsterpartiet anser att vi, i vår tid, skall göra vad vi kan för att inte kostnader skall vältras över på kommande generationer. Att höja taxan är också en moralisk fråga.

ÄRENDET

Stockholm Vatten AB har tagit fram ett förslag till ny taxa för vatten och avlopp. Bakgrunden till förändringen är främst:

- 4) Ny vattenlag med utökat ansvar för dagvatten
- 5) Behov av förenklingar i taxekonstruktionen
- 6) Vattenkonsumtionen minskar

Enligt gällande lagstiftning ska avgifterna för vatten och avlopp täcka självkostnaderna och vara så konstruerade att de fördelas skäligt och rättvist. Kommunen beslutar om principerna för taxan medan huvudmannen (den som äger vatten-anläggningen, d.v.s. Stockholm Vatten VA AB) beslutar om taxenivån. Flertalet kommuner har taxor som innehåller både en fast och en rörlig del. Så är det också i Stockholm och Huddinge där det år 2000 infördes en taxekonstruktion med miljö- och resurshushållningsambitioner samt uppsattes som mål att den fasta avgiften skulle vara ca 40 % och den rörliga delen ca 60 %. Genom minskad vattenkonsumtion har den fasta andelen av ökat till 43,4 % och den rörliga minskat till 56,6 %.

Ett stort antal parametrar har använts för att beräkna den fasta delen på ett rättvist och skäligt sätt (bl.a. boarea, lokalarea, exploateringstal m.m.). Dessa har dock visat sig administrativt svårhanterliga vilket medfört osäkerhet om tolkning och tillämpning. Ett annat skäl för att ändra nuvarande taxa är att Stockholm Vatten AB önskar kompensera för förväntade framtida volymminskningar och få en balans mellan fasta och rörliga intäkter, som bättre speglar kostnadsstrukturen.

Den nya vattentjänstlagen från 1 januari 2007 samt EU:s ramdirektiv för vatten innebär att huvudmannen får ett utökat ansvar för omhändertagande (avledning och rening) av dagvatten. Dagvatten kommer att behöva ägnas ökade insatser på grund av miljöskäl översvämningsrisker. För närvarande är det bara fastigheter som betalar dagvattenavgift men det finns dock en särskild överenskommelse i staden om dagvatten på allmän platsmark.

Stockholms stad har idag ett markförläggningsavtal med Stockholm Vatten AB, som reglerar bolagets nyttjanderätt till ledningsförläggning i stadens mark. Kopplat till markförläggningsavtalet har staden och bolaget tecknat ett dagvattenavtal som reglerar ansvaret och kostnadsfördelningen för hantering av dagvatten på allmän platsmark. Ekonomiskt innebär dagvattenavtalet att staden genom trafik- och renhållningsnämnden ersätter bolaget med ett årligt belopp om ca 6 mnkr för skötsel och underhåll av dagvattenbrunnar och service på gator och torg. Exploateringsnämnden lämnar också ett årligt investeringsbidrag om ca 9 mnkr till bolaget för nyanläggning av reningsanläggningar i första hand i samband med exploateringar.

Stockholm Vatten AB

Styrelsen för Stockholm Vatten AB beslutade vid sitt sammanträde den 15 mars 2007 att godkänna föreliggande förslag till förändrad struktur och justeringar av brukningstaxan för vatten- och avlopp i Stockholms stad och Huddinge kommun bl.a. med anledning av bestämmelserna i den nya Vattentjänstlagen,

att godkänna föreliggande justeringar i anläggningstaxan, industriavloppstaxan samt avgifter för särskilda VA-abonnemang och särskilda serviceåtaganden för Stockholms stad och Huddinge kommun bl.a. med anledning av bestämmelserna i den nya Vattentjänstlagen,

att hemställa om att Stockholms och Huddinges kommunfullmäktige godkänner följande principer för den reviderade taxan i Stockholms stad och Huddinge kommun:

- Brukningsavgiften skall ha en fast och en rörlig del
- Den fasta avgiften skall för alla kundkategorier bestå av tre delar.

Dessa är en fast grundavgift per år och abonnemang, en fast nytto- avgift per år som speglar fastighetens nytta av VA-anläggningen baserad på måtarinstallation/årsförbrukning samt en fast dagvattenavgift.

- Den rörliga avgiften skall mätas i kubikmeter levererat dricksvatten. Spillvattenmängden från en fastighet antas i princip vara lika stor som den dricksvattenmängd som tillförs en fastighet.

att hemställa om att Stockholms och Huddinges kommunfullmäktige delegerar till styrelsen för Stockholm Vatten AB att fastställa taxenivåerna i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i förslaget, samt

att hemställa att Stockholms och Huddinges kommunfullmäktige uppdrar åt bolaget att införa en reviderad taxa enligt ovanstående principer i Stockholms stad och Huddinge kommun från och med den 1 juli 2007, dock senast inom ett år efter beslutet vunnit laga kraft.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Rebwar Hassan och ledamoten Rolf Brattström, *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna Catharina Tarras-Wahlberg och Moissis Nikolaidis, *bilaga*.

Stockholm Vatten AB:s bolagslednings utlåtande daterat den 6 mars 2007 har i huvudsak följande lydelse.

ÄRENDET

Enligt bolagsordning för Stockholm Vatten AB (Bolaget) skall Stockholms kommunfullmäktige besluta om principerna för taxor beträffande vatten och avlopp. VA-

taxan i Stockholm och Huddinge består av engångsavgifter (anläggningsavgifter) och periodiska avgifter (brukningsavgifter). Härtill kommer taxor för industriavlopp, särskilda VA-abonnemang och särskilda serviceåtaganden.

Rätten att besluta om taxornas avgiftsnivå inom gällande principer samt rätten att fatta beslut om taxor för industriavlopp, särskilda VA-abonnemang och serviceåtaganden är delegerad till Bolagets styrelse.

Stockholm Vatten lägger härmed fram förslag till nya principer och reviderad struktur för brukningstaxan i Stockholm Stad och Huddinge kommun. Taxans officiella och formella utformning återfinns i bilaga 1, taxebroschyr, speciellt under punkterna 13 och 14.

Även anläggningstaxan, industriavloppstaxan samt avgifter för särskilda VA-abonnemang och särskilda serviceåtaganden för Stockholm Stad och Huddinge kommun har setts över och justerats utifrån samma grunder som brukningstaxan; se bilaga 1.

SAMMANFATTNING

Såväl externa som interna skäl har medfört att en översyn av bolagets VA-taxa är behövlig nu:

- Den **nya lagen om allmänna vattentjänster** från 1 januari 2007 (Vattentjänstlagen) samt **EU:s ramdirektiv för vatten** ger anledning till förändringar, speciellt med hänsyn till avledning och rening av dagvatten.
- Den nuvarande taxekonstruktionen infördes år 2000 i syfte att skapa en intäktsstruktur som var mindre känslig för volymförändringar. Bostadsenheter, bo-, lokal- och tomtarea var nya parametrar för beräkning av den fasta delen av taxan. Konstruktionen har emellertid gett bolaget **en hög administrativ arbetsbelastning** och kvardröjande osäkerhet om tolkning och tillämpning samt svårigheter att säkerställa tillgång till korrekta och aktuella grunddata.
- Trots ökande kundunderlag visar **vattenkonsumtionen** i Stockholm en fortsatt **långsiktigt fallande tendens** varför bolagets rörliga intäkter minskar. Bolagets driftkostnader är i ett budgetårsperspektiv till ca 80-85% att betrakta som fasta; i ett längre tidsperspektiv sjunker andelen något. I syfte att få intäkter och kostnader mer kongruenta och för att kompensera för förväntade framtida volymminskningar är det därför befogat att **höja den fasta avgiftdelen**.

Föreliggande förslag innebär oförändrade totala intäkter från brukningstaxan vid nuvarande försäljningsvolym. Förslaget till en reviderad brukningstaxa syftar till att skapa en intäktsstruktur som är mindre känslig för volymförändringar, samtidigt som den också i fortsättningen skall tillgodose miljö- och resurshushållningsaspekter. Den skall på ett tydligare sätt spegla en fastighets nytta av VA-anläggningen och fördela kostnader för avledning och rening av dagvatten på ett rättvist sätt mellan fastigheter och ansvariga för allmän platsmark. Den förändrade VA-taxan kommer att medföra minskat behov av resurser till att administrera taxan samt öka säkerhet och kvalitet för grundvärdena i avgiftsunderlaget. Taxan blir dessutom inom varje måtarinstallationsstorlek och årsförbrukningsnivå mer homogen.

Förslaget innebär att de fasta brukningsavgifterna tillsammans blir ca 60 % och den direkt volymrörliga avgiften ca 40 % av det totala avgiftsuttaget.

Den fasta avgiften består av tre delar. Dessa är en fast grundavgift per år och abonnemang, en fast nyttoavgift per år baserad på måtarinstallation/årsförbrukning vilken

avser att spegla värdet av fastighetens nytta av att vara ansluten till den allmänna VA-anläggningen samt en fast dagvattenavgift.

Den rörliga avgiften baseras på mätning av mängden levererat dricksvatten och priset är enhetligt per m³. Spillvattenmängden från en fastighet antas i princip vara lika stor som den dricksvattenmängd som tillförs en fastighet. Avgiften reduceras om man endast har ett av ändamålen vatten eller avlopp.

Den föreslagna brukningstaxan ryms inom principerna i Lagen om allmänna vattentjänster, som trädde i kraft 2007-01-01.

Den reviderade strukturen för brukningstaxan föreslås införas från och med den 1 juli 2007.

ANLEDNINGAR TILL EN TAXEÖVERSYN

Avgifter för vatten och avlopp i Stockholm har under olika perioder haft olika utseende. Avgiften har växlat från att vara en helt fast avgift till att vara en nästan helt rörlig.

År 1999 kom ca 7 % av bolagets intäkter från fasta bruksavgifter och ca 93 % från rörliga medan bolagets drift- och underhållskostnader bedömdes till ca 85 % fasta och ca 15 % rörliga. En minskande vattenanvändning medförde lägre intäkter men inte motsvarande kostnadsminskning.

I september 2000 infördes nuvarande taxekonstruktion i syfte att skapa en intäktsstruktur som var mindre känslig för volymförändringar samtidigt som den skulle tillgodose miljö- och resurshushållningsaspekter. Målet var att den fasta avgiften skulle utgöra ca 40 % och den rörliga ca 60 %. (Från 2000 till 2005 har den fasta delen ökat från 41,0 % till 43,4 % och den rörliga minskat från 59,0 % till 56,6 %).

Bostadsenheter, bo-, lokal- och tomtarea var parametrar som tillkom för beräkning av den fasta delen av taxan. Denna konstruktion har dock gett en bestående hög administrativ arbetsbelastning och en besvärande osäkerhet om tolkning och tillämpning samt svårigheter att säkerställa tillgång till korrekta och aktuella grunddata.

En förändring av taxans konstruktion skall reducera ovannämnda olägenheter. Taxan skall fortsatt grundas på Stockholm Stads och Stockholm Vattens styrelses fastställda mål och ambitioner och på att intentionerna i den nya Vattentjänstlagen och i EU-ramdirektivet för vatten skall följas.

Den föreslagna taxeförändringen medför:

- en administrativ förenkling för bolaget samtidigt som taxan fortfarande baseras på skälig och rättvis grund
- att taxan är tydlig, logisk och förutsägbar för kunden och i större utsträckning utgår från objektiva grunder
- att miljöaspekten beaktas och andelen dagvattenavgift blir något större än idag

- att den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls betalar en skälig avgift för bortledning och rening av dagvatten från denna allmänna platsmark, samt
- att den förändrade proportionen mellan rörliga och fasta avgifter får bolagets intäkter att bli ungefär lika rörliga i förhållande till volymförändringar som bolagets kostnader.

SCENARIO ÖVER UTVECKLINGEN I ETT 10-ÅRS PERSPEKTIV

Lagstiftningen

Den nya Lagen om allmänna vattentjänster som trädde i kraft den 1 januari 2007 innebär förändringar för VA-verksamheten, speciellt får huvudmannen utökat ansvar för omhändertagande (avledning och rening) av dagvatten.

Det av EU år 2000 antagna ramdirektivet för vatten spelar också roll för planering och VA-samverkan. En kort sammanfattning av ramdirektivets innehåll och hur det kan påverka VA-verksamheten återfinns i bilaga 2.

Den nya lagen om allmänna vattentjänster innehåller bestämmelser om ett enbart offentligt ägande av allmänna VA-anläggningar och upprätthållande av självkostnadsprincipen. Kommunen, inte huvudmannen, fastställer verksamhetsområden och taxans utformning. Undantag görs från kommunala lokaliseringsprincipen i syfte att gynna ökad regional VA-samverkan. VA-anläggningar skall byggas även av miljöskyddsskäl utöver hittillsvarande hälsoskyddsskäl.

Särskilda verksamhetsområden för dagvatten inrättas istället för att vara bundna till detaljplaner som idag och bestämmelser om dagvatten omfattar både hantering och rening. Särtaxa kan användas vid behov och särskilda regler för den ekonomiska redovisningen av VA-verksamheten anvisas.

Hur taxefrågorna specifikt kommer att påverkas av Vattentjänstlagen framgår av bilaga 3.

Regionalisering

Inom framför allt de tätbefolkade delarna av landet utvecklas regionalt samarbete inom VA-området. Skälen är ökade krav i verksamheten på dricksvattenkvalitet, avloppsrening och slambehandling samt säkerställande av större kompetensbredd, effektivare resursutnyttjande och organisatorisk robusthet. Tidigare avvaktande kommuner, såväl mindre som större, söker sig i ökad utsträckning till varandra. Ramdirektivets intentioner och nya Vattentjänstlagen uppmanar dessutom till ökad samverkan.

I Stockholmsregionen samarbetar Stockholm Vatten, övriga VA-bolag, kommunalförbund och enskilda kommuner med varandra i olika gemensamma frågor som t ex kris- och incidentberedskap liksom skydds- och planeringsfrågor av olika dignitet. Också samarbete inom teknik- och systemutveckling förekommer.

Inom de närmaste tio åren kan vi komma att se förändrade ägarkonstellationer, bättre anpassade till befintliga produktionsanläggningar och distributionsnät och till den demografiska utvecklingen i Stockholmsområdet.

Förväntad utveckling

Kunder

Enligt beräkningar i Region- och Trafikplanekontorets (RTK) sedan några år gällande RegionPlan (RUFS) kommer befolkningen i Stor-Stockholmsområdet att öka med 20 till 30 % under de närmaste 30 åren och kundsammansättningen för VA-

verksamheten förändras genom att andelen industrier minskar och ersätts av ett ökat antal flerbostadshus.

Tendensen med minskad vattenkonsumtionen per capita verkar hålla i sig.

Det är sannolikt att vattenförbrukningen kommer att minska pga ökad energibesparing (varmvatten) även om effekterna från nya vattensnåla tekniska installationer kan förväntas avta något.

I bilaga 4 samt i grafen härintill visas konsumtionsminskningen och kundökningen över de senaste 10 åren och en prognos för de närmsta 10 åren indikeras.

Kunderna blir mer aktiva med ökade krav på information och samråd. Mer medvetna kunder kommer också att öka kraven på leverantören beträffande både VA-tjänsternas kvalitet och prisvärdhet. Priset skall uppfattas som objektivt, rättvist och skäligt. Fakturan skall vara lätt att förstå och avgifternas benämningar relevanta.

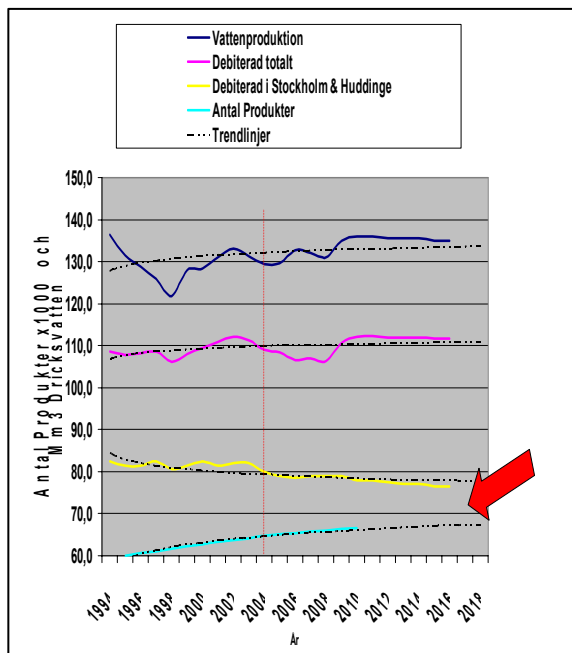
De relativt låga VA-taxorna i Sverige innebär ett otillräckligt sparincitament och taxornas utformning blir i stället ett instrument för att åstadkomma önskvärda effekter. Exempelvis kan en uttalad dagvattentaxa med en möjlig avgiftsreduktion uppmuntra till lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD).

Dagvatten

Dagvatten kommer att behöva ägnas ökade insatser av miljöskäl och pga ökade översvämningrisker genom att pågående klimatförändring fortsätter i oförändrad riktning.

Kostnader för VA-huvudmännen för omhändertagande av dagvattnet kommer att fördelas mellan olika intressenter såsom ägare av bebyggda fastigheter liksom ägare till och ansvariga för allmän

platsmark och trafikverksamhet (obebyggda tomter, allmänna platser, parker, torg samt gator och vägar).

Införande av t ex statliga miljö/vattenavgifter från verksamhetsutövare kan komma att initieras i regionen under perioden i syfte att klara ramdirektivets krav och fastställda miljömål.

Dricksvatten

Utökad regional vattenresursplanering med olika säkerhets- och riskbedömningar och kontroller beträffande dricksvattenkvaliteten kommer att öka i förebyggande syfte.

Slam

Slambehandling med ökade hygienkrav för återföring av slammet till jordbruksmark liksom produktion av biogas blir ännu viktigare inslag i en framtida VA-verksamhet än idag.

Stockholm Vattens mål

Av kommunfullmäktiges Budget 2007 samt Ägardirektiv 2007-2009 framgår bl.a. följande angående Bolagets uppgifter:

- Stockholm Vatten ska säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm samt under högt ställda säkerhets- och miljökrav ombesörja avloppshantering i området
- Produktionen och distributionen av dricksvatten ska bli ännu mindre miljöbelastande
- Utsläppen av renat avloppsvatten ska bli ännu mindre miljöstörande
- Bolagets arbete för ökad effektivisering ska intensifieras och måste ge påtagliga effekter
- Taxan förutsätts revideras under de kommande åren
- Utfallet av effektiviseringsarbetet får visa hur stora taxesänkningar som kan genomföras.

Bolaget skall dessutom bl.a.

- fortsätta arbetet med sjörestaureringar enligt vattenprogrammet
- tillsammans med andra myndigheter utveckla arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin
- utnyttja möjlighet i regional samverkan, t.ex. genom att öka utnyttjandet av tillgänglig produktionskapacitet (försäljning av vatten till grannkommunerna).

Omvärld och ekonomi

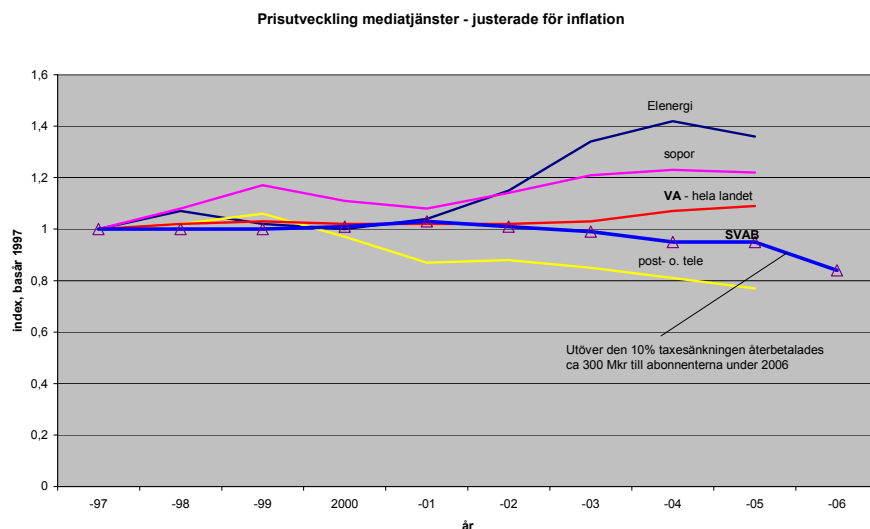
I Sverige strävar många VA-verksamheter efter en intäktsstruktur som är mer kongruent med kostnadsstrukturen, vilket innebär en högre fast avgiftsandel i brukningstaxan. Tendensen förstärks i takt med att vattenförbrukningen per capita sjunker.

DAGENS TAXA

Dagens taxa bygger på att fasta och rörliga avgifter skall utgöra ca 40 % respektive 60 % av VA-intäkterna.

Fördelningen för år 2005 blev 43,4 % för de fasta avgifterna och 56,6 % för de rörliga.

Utvecklingen av Stockholm Vattens taxenivå jämfört med prisutvecklingen för andra medier (elenergi, avfall, post, tele och övriga VA-bolag i Sverige) framgår av graferna i bilaga 5 samt schemat nedan. Som framgår, har bolagets taxeintäkt – justerat för inflation – sänkts reellt de senaste fyra åren i motsvarande omfattning som prisutvecklingen inom tele och post medan övriga medier har höjt sina prisnivåer.

Dessutom har ca 300 MSEK av Bolagets fonderingar betalats tillbaka till kunderna under 2006, vilket i genomsnitt motsvarar 34-40 % av en årskostnad för respektive kund.

Förutsättningarna vid den nuvarande taxans fastställande år 2000 var:

- Brukningstaxan skall ha såväl en fast som en rörlig del
- Den rörliga avgiften skall svara för minst hälften av bolagets intäkter från brukningstaxan. Den rörliga avgiften beräknas med hänsyn till i vilken omfattning den allmänna VA-anläggningen för vatten och spillvatten används. Användningen skall mätas i kubikmeter levererat dricksvatten och priset skall vara enhetligt.
- Den fasta delen skall bestå av dels en dagvattenavgift, dels en avgift som speglar fastighetens nytta av VA-anläggningen för vatten och spillvatten
 - Dagvattenavgiften skall täcka bolagets kostnader för omhändertagande av dagvatten från fastighet
 - Avgiften som speglar fastighetens nytta skall fördela kostnaderna mellan abonnenterna efter skälig och rättvis grund. Som fördelningsparameter får abonnemang, bostadsenhet, bruttoarea och/eller mätarkapacitet användas.
- Spillvattenmängden från en fastighet antas i princip vara lika stor som den dricksvattenmängd som tillförs en fastighet.

BESTÄMMELSER OM AVGIFTER OCH TAXOR I LAGEN OM ALLMÄNNA VATTENTJÄNSTER

Bestämmelser om avgifter och taxa återfinns i 24 tom 38§§ i lagen (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster (Vattentjänstlagen). Bestämmelserna avser huvudmans rätt att ta ut VA-avgifter (anläggnings- och bruksavgifter) och gäller oavsett om hu-

vudmannen är en kommun eller annan juridisk person. I Stockholm och Huddinge är Stockholm Vatten AB huvudman för den allmänna VA-anläggningen.

Kostnadsprincipen 30§

Den grundläggande kostnadsprincipen finns i 30§ och lyder: *"Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen"*.

Det är att märka att lagen - liksom tidigare - inte talar om självkostnad utan om nödvändiga kostnader. Brukningsavgiften, som är en periodisk avgift, skall täcka drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän VA-anläggning som inte täcks av en anläggningsavgift. Anläggningsavgiften, som är en engångsavgift, skall täcka en kostnad för att ordna en allmän VA-anläggning. Dessutom får medel avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar om det bl a finns en fastställd investeringsplan.

Nyttprincipen 31§

Nyttprincipen uttrycks på detta sätt: *"Avgifterna skall bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist"*.

Nytt är att avgiftsskyldighet för bortledning och rening av vatten från allmän platsmark (dagvatten gata) enligt 26, 27 och 28§§ inte endast omfattar fastighetsägarna inom verksamhetsområdet utan även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls.

Detta medför att avgifterna för omhändertagande av dagvatten gata enligt 31§ skall fördelas mellan de berörda fastighetsägarna och de övriga avgiftsskyldiga som t.ex. Stockholm Stad, Huddinge kommun och Vägverket enligt vad som är skäligt med hänsyn till den berörda allmänna platsmarkens omfattning och fastighetsägarnas nytta av vattentjänsten.

Överflyttning av en del av avgifterna från fastighetsägare till andra avgiftsskyldiga inom verksamhetsområdet ökar inte bolagets intäkter.

Det förslag till reviderad taxa som här föreligger ryms inom nya Vattentjänstlagens principer.

BAKGRUND OCH MOTIV FÖR REVIDERADE TAXEPRINCIPER

Grundläggande överväganden

Vid införandet av nuvarande taxestruktur år 2000 tillkom en stor uppsättning, i vissa fall dessutom med varandra kombinerbara, avgiftsparametrar jämfört med den tidigare taxan: Antal bostadsenheter, tomtarea, boarea (BOA), lokalarea (LOA), tre olika e-tal (exploateringsstal), mätarstorlek samt typkod (gällande taxekategori).

Att ha många parametrar kan uppfattas som bra för fastställandet av en rättvis och skälig taxa men flera av dessa parametrar har visat sig administrativt svårhanterliga och medfört osäkerhet om tolkning och tillämpning.

Idag inhämtas grunddata från olika offentliga register:

- Fastighetsregistret från Lantmäteriet
 - Fastighetstaxeringsinformation från Skatteverket/via fastighetsregistret
 - Stockholms Stads utrednings- och statistikkontor (USK),
 - Stadsbyggnadskontoret i Stockholm
- Från registren hämtas grunddata om:
- Fastighetsbestånd/fastighetsbeteckning

- fastighetsreglering
- om-, till- och nybyggnation
- skattemässig typkod
- boarea
- lokalarea
- fastighetsareal (tomtyta)
- fastighetsägare/taxerad ägare.

Data i dessa register är delvis inaktuella (t.ex. taxeringsinformationen uppdateras en gång per år med en viss fördröjning) och för vissa fastigheter saknas data helt.

Taxeöversynen har i första hand inriktats på kundkategorierna F (Flerbostadshus och lokalhus), I (Industri) och Ö (Övriga) samt dagvattenhanteringen, där de största förändringarna är mest önskvärda med hänsyn till taxans administration och har störst inverkan på intäkterna. Av rättvisehänsyn visade det sig även nödvändigt att se över kundkategorin V (Villor och övriga småhus).

Taxekollektivets sammansättning såg vid 2005 års bokslut ut så här:

Kategori		Årsintäkt 2005 (MSEK inkl moms)	%	Årsför- brukning (Mm ³)	An- tal kun- der	%
Villor och övriga småhus	V	153,9	12,6	8,8	44 036	71,8
Flerbostadshus och lokalhus	F	776,9	63,4	56,7	12 445	20,3
Industri	I	52,6	4,3	4,0	164	1,9
Övriga	Ö	100,8	8,2	8,2	2 733	4,5
Summa V, F, I, Ö		1 084,2	88,5	77,7	59378	98,5

Härtill kommer en årsförbrukning på 51,9 Mm³ från bl a försäljning till grannkommuner, särskilda VA-abonnemang, egenförbrukning, ledningsnätförluster etc samt tillhörande intäkter uppgående till 140,6 miljoner kronor.

Tre principiella taxemodeller har studerats och omfattande beräkningar har genomförts för att kunna bedöma effekterna av olika parametrar och kostnadsfördelningar:

a) En ny avgiftsgrund för kundkategori F och V baserad på **mätarinstallation och uppmätt årsförbrukning** (för nya abonnemang används beräknad förbrukning).

Parametrarna bostadsenheter, BOA och LOA slopas. Bostadsenhet används dock fortsatt som parameter för dagvatten fastighet för kundkategori V.

De tre e-talen slopas och hela tomtarean används som avgiftsgrund för de övriga kategorierna.

Vi har med denna modell egen kontroll över alla nödvändiga grunddata inom bolaget förutom tomtarean och blir därför mindre beroende av externa register med dessas varierande fullständighet, kvalitet och aktualitet. Denna modell kommer att medföra stor administrativ förenkling och kvalitetshöjning.

b) Ny avgiftsgrund för alla kategorier, F, I, Ö, V, baserad på **lägenhetsavgift**.

Parametrarna bostadsenheter, BOA och LOA slopas. Bostadsenhet används dock fortsatt som parameter för dagvatten fastighet för kundkategori V.

De tre e-talen slopas och hela tomtarean används som avgiftsgrund för de övriga kategorierna.

Med denna modell får vi samma administrativa problem som för närvarande med BOA/LOA. Lokalarea (LOA) behövs fortfarande för att beräkna antalet ”fiktiva lägenheter” för de ytor som inte är bostadslägenheter. Ett externt offentligt lägenhetsregister för bostäder (och lokaler) finns ännu inte.

c) **Samma parametrar som idag.** Fast avgift höjs och rörlig sänks.

De tre e-talen slopas och hela tomtarean används som avgiftsgrund för kundkategori F, I och Ö.

Denna modell permanentar våra nuvarande administrativa problem.

Föreliggande förslag till reviderad taxestruktur baseras på den förstnämnda modellen a) med mätarinstallation och uppmätt årsförbrukning som ny nyttoavgiftsgrund.

Bolagsekonomiska överväganden

Att vattenkonsumtionen sjunker trots ett ökande kundunderlag medför en osäker intäktsituation för bolaget. Med en intäktsstruktur kongruent med kostnadsstrukturen, dvs med en större andel fast avgift kan bolagets behov av att ändra taxenivån på grund av ändringar i försäljningsvolymen begränsas. Bolagets ekonomiska planering blir därmed också säkrare.

Man kan å andra sidan anföra att en stor andel rörlig avgift kan medföra en viss återhållsamhet i vattenanvändningen och ge bolaget en bra miljöprofil. De relativt låga VA-taxorna i Sverige innebär dock ett otillräckligt sparincitament och dessutom har bolaget ingen brist på ett bra råvatten. Vi använder ca 3-5 % av Mälarens vattenflöde och returnerar samma mängd renat avloppsvatten till Saltsjön. Ett mindre vattenflöde, som t ex orsakas av omfattande sparsamhet med vattenanvändning, kan ge problem med för liten omsättning i vattenledningarna med försämrad dricksvattenkvalitet och ökad benägenhet för stopp i avloppsledningarna.

Ett förhållande mellan fasta och rörliga avgifter med ca 60 % fasta avgifter och 40 % rörliga avgifter föreslås därför i den reviderade taxan.

Stockholm Stads dagvattenstrategi

En dagvattenstrategi för Stockholm Stad etablerades år 2002 och reviderades under år 2005, se bilaga 10.

Dagvattensystemet skall avleda det regnvatten som faller över staden samt smältvatten från snö på ett säkert, miljöanpassat och kostnadseffektivt sätt så att invånarnas

säkerhet, hälsa och ekonomiska intressen inte hotas. Dagvattnet får inte heller bidra till en försämrad miljö.

I första hand ska åtgärder sättas in mot källorna till föroreningar av dagvatten så långt som det är tekniskt, ekonomiskt och juridiskt möjligt. Dagvattnet i befintlig och ny bebyggelse skall hanteras/separeras så att stadens mark och sjöar tillförs så mycket av detta vatten som möjligt utan att föroreningsbelastningen blir kritisk. Förorenat dagvatten som inte kan tas emot av en viss recipient bör renas lokalt, föras till mindre känsliga recipienter eller till avloppsreningsverken.

Stockholm Vatten har på uppdrag av staden helhetsansvaret för avledning och rening av dagvatten. Den nya lagen om vattentjänster föreskriver emellertid – som nämnts ovan – att avgifterna för omhändertagande av dagvatten gata skall fördelas mellan de berörda fastighetsägarna och de övriga avgiftsskyldiga som t.ex. Stockholm Stad, Huddinge kommun och Vägverket. Fördelningen ska ske enligt vad som är skäligt med hänsyn till den berörda allmänna platsmarkens omfattning och fastighetsägarnas nytta av vattentjänsten. Med "allmän platsmark" avses i Vattentjänstlagen bl a större gator och vägar, torg och parker. Den föreslagna nya taxan tar hänsyn till detta och en omförhandling av nuvarande avtal med t.ex. Stockholms stad och Vägverket pågår i syfte att uppfylla kraven som den nya lagen ställer.

Överflyttning av en del av avgifterna från fastighetsägare till andra avgiftsskyldiga inom verksamhetsområdet ökar inte bolagets intäkter.

I dagvattenhanteringen ingår begreppen dagvatten och dränvatten. Dränvatten förutsätts ingå i den fasta delen av taxan. Dagvattnet (Dt_{tot}) har sedan tidigare uppdelats i dagvatten fastighet (D_f) och dagvatten gata (D_g) med en fördelning med 50 % vardera baserad på en beräkning av kvartersmark och allmän platsmark gjord av USK 1997. Denna fördelning gäller fortfarande. $D_{tot} = D_f + D_g$

Omfördelningen av avgifter för omhändertagande av dagvatten gata (D_g) från de enskilda fastighetsägarna till Stockholms Stad, Huddinge kommun och Vägverket föranleder att två nya begrepp införs:

- D_{gf}: Dagvattenavlopp som betalas av fastighetsägarna från gator inom VA-anläggningens verksamhetsområde, dvs. för mindre gator med en trafikbelastning mindre än 15000 fordon/dygn och allmänna platser.

- D_{gv}: Dagvattenavlopp som betalas av den som ansvarar för allmän platsmark (väghållaren) från allmän platsmark inom VA-anläggningens verksamhetsområde, dvs för gator med en trafikbelastning större än 15000 fordon/dygn och allmänna platser.

- $D_g = D_{gf} + D_{gv}$.

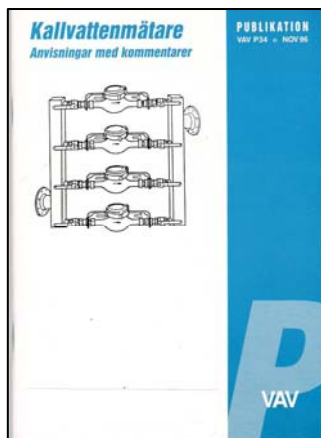
Strategi för måtarinstallation

Det är Stockholm Vatten som avgör hur måtarplatsen skall se ut och vilka måtarstorlekar som skall installeras i relation till kundens uppmätta eller beräknade vattenförbrukning.

Vattenmätarnas antal och storlek dimensioneras utifrån det flöde och den förbrukning som fastighetsägaren anger vid ny- eller ombyggnad av fastigheten. Verksamheter och användning förändras med åren inom en del fastigheter och vattenförbrukningen kan beroende på individuella omständigheter öka eller minska. Det finns ca 1600 vattenmätarplatser (motsvarande 3 % av alla platser) som kan behöva anpassas för den vattenförbrukning som är aktuell idag för att uppnå så korrekt mätning som möjligt.

Samtidigt som Stockholm Vatten strävar efter att ha så korrekta mätaravläsningsvärden som möjligt har även bostadsbolag börjat visa ett stort intresse för att följa upp sin vattenförbrukning på fastighetsnivå via fjärravläsning. Vattenförbrukningen är en viktig del i deras fastighetsövervakning.

När det gäller avläsningen av vattenmätarna är inriktningen på Stockholm Vatten att avläsning utförd av anställd personal, så kallad egenavläsning, skall minskas och därför arbetar bolaget med att införa fjärravläsning. Fjärravläsningsutrustning kan inte installeras på den gamla typen av vattenmätare utan dessa behöver bytas ut mot en ny typ av mätare. Bolaget har här ett gemensamt intresse med fastighetsägarna eftersom denna typ av utrustning också behövs för att fastighetsägarna skall kunna inhämta mätvärden och sammanställa dem för att få indikation om läckor inom sina fastigheter och/eller onormalt höga förbrukningar.

Vattenmätarna byts kontinuerligt ut med intervaller på 3, 6 eller 9 år beroende på storlek. För att anpassa en mätarplats till avsevärt förändrade flöden räcker det i många fall inte med att bara vattenmätaren byts ut utan även anslutande rörledningar och fästanordningar kan behöva bytas till annan storlek.

Bolaget arbetar aktivt med att ersätta stora enkla vattenmätare med två, tre eller fyra mindre, parallellt sammankopplade, vattenmätare. Fördelarna med detta är flera, exempelvis behöver inte vattenleveransen avbrytas vid mätarbyte, vattenmätningen blir noggrannare och bytesintervallerna blir längre. Detta är också något som Svenskt Vatten rekommenderar i sin publikation om vattenmätning (VAV P34, 1996).

Stockholm Vatten bör i samband med införandet av en ny brukningstaxa medverka till att varje vattenmätarplats är dimensionerad för den vattenförbrukning som är aktuell idag. Det finns även andra vinster med detta då vi därmed ökar möjligheterna för gemensam fjärravläsning med de kunder som har önskemål om en säker och regelbunden avläsning av sin vattenförbrukning.

PRAXIS I ANDRA KOMMUNER

Kombinationen av en årlig fast avgift per abonnemang och en rörlig avgift per m³ levererat vatten är den vanligaste modellen för brukningstaxan. Av landets 290 kommuner tillämpar två tredjedelar denna taxekonstruktion för brukningsavgifterna.

För kategorin villor har 36 kommuner en fast vattenmätaravgift som är större eller lika med 40 % av den totala årskostnaden och 12 av dessa kommuner har en fast vattenmätaravgift som är större eller lika med 50 % av den totala årskostnaden.

En fjärdedel av kommunerna tillämpar en kombination av fast avgift, lägenhetsavgift och rörlig avgift. Resten av kommunerna tillämpar andra kombinationer av de olika avgiftsparametrarna. Några få kommuner tillämpar en helt rörlig avgift.

Ett extremfall utgörs av ett antal mindre kommuner som sedan länge har tillämpat helt fast taxa för kunder inom bostadssektorn. Man har goda erfarenheter för intäktsbudgetering och övrig planering liksom lägre kostnader för administration. Kostnader för vattenmätning och vattenmätare bortfaller i stort sett för bostadsförbrukningen. Man har inte upplevt någon nämnvärd ökad vattenförbrukning efter införandet. Bland dessa kommuner planerar ingen att gå ifrån denna konstruktion av sin VA-taxa. För

industrier och annan mer diversifierad verksamhet kan man fortfarande ha vattenmätning och en blandning av fasta och rörliga avgifter.

DEN REVIDERADE TAXESTRUKTUREN

Generellt

Brukningsavgift skall erläggas av fastighetsägare samt av den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls. Brukningsavgiften tas ut för följande kategorier:

1. Villor och Småhus (med 1-2 bostadsenheter)

2. Gruppanslutna Villor och Småhus (med fler än 2 bostadsenheter)

3. Flerbostadshus, Industrier och Andra fastigheter

4. Obebyggda fastigheter

5. Allmän platsmark

För **kategori 1-3** (Villor/Småhus, Gruppanslutna villor/Småhus, Flerbostadshus/Industrier/Andra fastigheter) utgår brukningsavgiften per fastighet med:

- a) En rörlig avgift per m³ levererat dricksvatten
 - b) En fast grundavgift per år och abonnemang
 - c) En fast nyttoavgift per år baserad på mätarinstallation/årsförbrukning (i avgiften ingår avgift för omhändertagande av dagvatten från mindre gator och allmänna platser, Dgf)
 - d) En dagvattenavgift för omhändertagande av dagvatten från fastighet, Df
- För **kategori 4** (Obebyggda fastigheter) utgår brukningsavgiften per fastighet med:

b) En fast grundavgift per år och abonnemang (i avgiften ingår avgift för omhändertagande av dagvatten från mindre gator och allmänna platser, Dgf)

d) En dagvattenavgift för omhändertagande av dagvatten från fastighet, Df

För **kategori 5** (Allmän platsmark) utgår brukningsavgiften per område med:

e) En dagvattenavgift för omhändertagande av dagvatten från större vägar, gator och allmänna platser, Dgv

Dessutom finns VA-tjänster med fastställd VA-taxa, som brukar benämnas "Särskilda VA-abonnemang". Intäkterna från dessa uppgår till mindre än 2 % av de totala brukningsavgifterna

Det föreslås att en ny fast nyttoavgift införs för alla kundkategorier baserad på **mätarinstallationen och uppmätt årsförbrukning** (för nya abonnemang används beräknad förbrukning) och parametrarna bostadsenheter, BOA och LOA slopas. Bostadsenhet används dock fortsatt som parameter för dagvatten från fastighet för kundkategori V. De tre e-talen slopas och hela tomtytan används som avgiftsgrund för de övriga kategorierna.

Förslag till ny formulering av texten samt de reviderade avgifterna i taxebroschyren framgår av bilaga 1, speciellt punkt 13 och 14 angående Brukningsavgifter.

En beskrivning av utredningsmetoden för framtagande av detta förslag till brukningstaxa samt ett detaljerat beräkningsunderlag för den föreslagna taxestrukturen bifogas som bilaga 6.

Rörlig avgift

Den rörliga avgiften är som idag direkt relaterad till vattenkonsumtionen. Avgiften skall i huvudsak täcka de rörliga kostnaderna för dricksvattenproduktion och avloppsvattenrening.

Den rörliga avgiften bidrar till bolagets intäkter med ca 40 %.

Fast avgift

Den fasta avgiften speglar fastighetens totala nytta av VA-anslutningen. Den består som tidigare av tre komponenter:

- en grundavgift som i huvudsak skall täcka de allmänna kostnaderna för abonnemanget (administration, mätarbyte, fakturering, etc.),
- en nyttoavgift som skall täcka de fasta kostnaderna för ledningsnät, vatten- och avloppsreningsverk, samt
- en dagvattenavgift som skall täcka bolagets kostnader för att ta hand om (avleda och rena) regn- och smältvatten samt dränvatten från fastighet (tomtmark) och gata (gator, vägar och allmänna platser).

Den fasta avgiften bidrar till bolagets intäkter med ca 60 %.

Dagvatten (Dt_{tot}) delas upp i dagvatten fastighet (Df) och dagvatten gata (Dg) som följer:

- Df, dagvatten från fastighet (tomtmark) som tas ut som en separat avgift
- Dg, dagvatten från gata (gator, vägar och allmänna platser) som delas upp i:
 - Dgf, dagvatten från mindre gator och vägar (< 15000 fordon /dygn) samt allmänna platser. Avgift härför ingår i den fasta nyttoavgiften för kategori 1-3 och i den fasta grundavgiften för kategori 4.
 - Dgv, dagvatten från större gator och vägar (> 15000 fordon/dygn) samt allmänna platser. Avgift härför tas ut från den som ansvarar för att allmänna platser ställs i ordning och underhålls, kategori 5.

Reduktion av avgiften Df är möjlig vid lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) inom eller i anslutning till fastigheten. Reduktion av avgiften Dgv är möjlig vid lokal rening av dagvatten. Reduktion av avgiften Dgf är inte möjlig då alla måste ta ett solidariskt ansvar.

Avgiften Df bidrar till bolagets intäkter med ca 9 % och Dg med ca 9 %.

Ett detaljerat underlag för den nya dagvattentaxan med kommentarer och beräkningar bifogas som bilaga 7. I detta sammanhang har följande två nya förhållanden beaktats:

- I den nya Vattentjänstlagen är upprättande av förbindelsepunkt inte längre en förutsättning för avgiftsuttag. Avvattningsystem för dagvatten som inte är ledningsbundna tex en våtmark ska kunna ingå i en allmän va-anläggning. Anslutnings- och brukningsavgift skall kunna tas ut i dessa fall, även om förbindelsepunkt ej upprättas. Avgiftsskyldigheten gäller när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

För denna nya kundkategori 4, **obebyggda fastigheter**, införs - som nämnts ovan - en fast grundavgift per år och abonnemang, där avgiften för dagvatten från gata (Dgf) ingår, samt en avgift för dagvatten från fastighet, Df.

- Ca 35 miljoner kronor inkl moms av den totala avgiften för Dg omfördelas och tas ut som en ny avgift (Dgv) från **den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls** (ny kundkategori 5), dvs Stockholm Stad, Huddinge kommun och Vägverket, enligt de nya bestämmelserna i Vattentjänstlagen.

Denna omfördelning medför att Bolaget inte längre kan räkna med särskilda investeringsbidrag enligt avtal med de ansvariga för den allmänna platsmarken för kommande nya dagvatteninvesteringar inom allmän platsmark. Man bör därför med jämna mellanrum se över dagvattentaxans nivå i relation till dagvattenhanteringens andel av Bolagets totala kostnader.

Det totala avgiftsuttaget

Den nya taxestrukturen innebär oförändrade totala intäkter från brukningstaxan vid nuvarande försäljningsvolym (relaterad till budget 2006 - dvs efter den 10-procentiga taxesänkningen 2006-01-01, jmf. bilaga 5).

I omstående schema jämförs den nya och gamla taxan:

Taxa (inkl. moms)	1999	2000	2005	2006	Ny 2007
ENFAMILJSHUS					
Grundavgift per abonnemang kr/år	1230	880	850	765	765
Nyttoavgift per bostadsenhet kr/år	0	615	595	535	845
Dagvattenavgift kr/år	0	368	353	318	318
FLERFAMILJSHUS					
Grundavgift per abonnemang kr/år	1230	3090	2985	2686	2690
Nyttoavgift per m ² bostads- och lokalarea (BOA+LOA) kr	-	5,70	5,50	4,95	-

/år					
Nyttoavgift per år (1000 m ²)	-	1026 0	5500	4950	-
Nyttoavgift enligt måtarinstallation/årsförbrukning (2000 m ³)	-	-	-	-	6030
Dagvattenavgift per m ² tomt, kr/år, exploateringsstal=1 till 2	-	2,45	2,35	2,13	1,65
Dagvattenavgift per år (800 m ²)	-	1960	1880	1704	1320
ALLA KUNDKATEGORIER					
Rörlig brukningsavgift kr/m ³	12,45	8,35	8,06	7,25	5,25
- varav dricksvatten kr/m ³	4,45	3,60	3,47	3,13	2,78
- varav avloppsrening kr/m ³	8,00	4,75	4,59	4,12	2,47
Rörlig brukningsavgift kr/år typhus A (150 m ³)	1868	1253	1209	1088	788
Rörlig brukningsavgift kr/år typhus B (2000 m ³ /15 lgh)	2490 0	1670 0	1612 0	1450 0	1050 0
TYPHUS A : Villa om 150 m², 800 m² tomt, förbrukning 150 m³ per år	3098	3116	3007	2706	2716
TYPHUS B: 1 lägenhet i Flerbostadshus om 15 lgh, 1000 m² våningsyta, 800 m² tomt, 2000 m³ per år, 2 # Qn 2,5.	1742	1830	1766	1589	1369

KONSEKVENSER

Generell kommentar

Med den föreslagna nya taxestrukturen knyts hela nyttobegreppet entydigt till måtarinstallationen och den vattenmängd som registreras av mätaren och taxan blir tydlig, logisk och förutsägbar för kunden. Den nya taxan ger en administrativ förenkling för bolaget och faktureringen kan utföras på en objektiv, skälig och rättvis grund och med mycket mindre osäkerhet om tolkning, tillämpning och grunddatas tillförlitlighet.

I metodbeskrivningen, bilaga 6, ges en detaljerad konsekvensanalys vid införande av den reviderade brukningstaxan. I det följande anføres några av huvudresonemangen:

Parametern Uppmätt årsförbrukning

Bytet från flera areabaserade parametrar (BOA, LOA) till en måtarbaserad parameter (årsförbrukningsgränser) medför naturligtvis förändringar för många enskilda abonnemang. Med areabaserade parametrar följer taxesättningen en kontinuerlig, glidande skala medan en parameter baserad på en pristabell (mätarstorlek och årsförbrukning) ger en viss trappstegseffekt.

I bilaga 8 ges en riskanalys angående parametern årsförbrukning, där minskad konsumtion i vissa fall kan ge mindre intäkt till följd av nedgång till en lägre prisklass (mindre vattenmätardimension).

Parametern tomtarea för dagvatten fastighet

Med en areabaserad avgift fås en kontinuerlig, glidande skala. För kategori villor (V) är avgiften fortfarande schabloniserad och fast per bostadsenhet. Avskaffandet av de tre e-talen ger naturligtvis effekter för de övriga kundkategorier F, I och Ö.

Generella effekter av den nya taxan

Avgiften blir i huvudsak högre för:

- Anläggning som har låg årsförbrukning
- Anläggning som tidigare haft lägsta e-talet för dagvattenavgiften

- Anläggning med små areor (BOA/LOA) och hög förbrukning

Avgiften blir i huvudsak lägre för:

- Anläggning med hög årsförbrukning
- Anläggning som har haft det högsta eller mellersta e-talet för dagvattenavgiften

- Anläggning med stora areor (BOA/LOA)
- Anläggning i kategori Industri (I) och Övriga (Ö) med stor förbrukning.

Administrativ förenkling

Att använda måtarinstallation och uppmätt årsförbrukning som avgiftsgrund ger den önskvärda förenklingen av bolagets taxeadministration.

Bolaget har alla nödvändiga mätaruppgifter i sina egna register (främst K+) och blir mindre beroende av extern information, som egentligen tagits fram för annat ändamål. Tolknings- och tillämpningsproblemen bedöms kunna minska påtagligt.

Den reviderade VA-taxan har ett inslag av trappstegseffekt som dagens taxa inte har, men den bedöms fullt ut uppfylla kravet att vara baserad på en skälig och rättvis grund.

Tydlig och logisk taxa för kund

Att använda uppmätt årsförbrukning som parameter är enkelt och tydligt för kunden. Kopplingen till mätaren för såväl den fasta som den förbrukningsrelaterade taxan är objektiv och logisk och nyttan av VA-anlutningen speglas såväl av den totala uppmätta årsförbrukningen som av dimensionen för måtarinstallationen.

Att också kostnaden för dagvatten gata tas ut som en del av den fasta nyttoavgiften är ett uttryck för att alla måste bära sin andel av den gemensamma kostnaden för omhändertagande och rening av dagvatten. Denna andel sätts proportionellt till varje kunds nytta av VA-anlutningen.

Att dagvatten från fastighet tas ut i relation till den totala tomtytan kan också anses logiskt. Oavsett andel hårdgjord yta hos en fastighet hamnar dagvattnet förr eller senare i avloppssystemet som dränvatten. Fortfarande finns möjligheten för avgiftsbefrielse eller reduktion om godkända åtgärder för lokalt omhändertagande (LOD) vidtas av fastighetsägaren.

Miljöaspekten

Dagvatten

Tillämpningen av en klar dagvattenstrategi samt den förenklade hanteringen utan e-tal gör dagvattenavgiften lätt att förstå. Möjligheten för reduktion vid LOD ger fortsatt ett starkt miljöincitament för alla kundkategorier.

Rörlig avgift

Som nämnts tidigare ger de relativt låga VA-taxorna i Sverige i sig inte ett tillräckligt starkt sparincitament även om hela taxan vore en rörlig avgift per m³. Kostnaden för en vanlig familj som bor i en villa/småhus (Svensk Vattens typhus A) som använder 150 m³ per år är med dagens taxa 2706 kronor eller 226 kronor per månad. Med den nya taxan blir det 2716 kr per år, dvs en marginell ökning med mindre än 1 krona per månad.

Stockholm Vatten har ingen brist på råvatten. Våra anläggningars kapacitet räcker väl till och ett minskat vattenflöde kan ge problem med en lägre omsättning i ledningarna och att vattenkvaliteten därför kan försämrats. Även en ökning av stopp i avloppssystemet kan förväntas vid minskat avloppsflöde. Minskade vattenflöden kan därför i vissa avseenden medföra ökade kostnader för drift och underhåll av ledningsnätet.

Den föreslagna rörliga avgiften på 40 % samt möjligheten för att minska den fasta nyttoavgiften ett steg (mindre måtarstorlek) till följd av minskad vattenkonsumtion ger en fortsatt bra möjlighet att spara för den som vill.

Dagvattenavgiften

Den nya lagen om Allmänna Vattentjänster får betydelse för utbyggnadsskyldigheten av allmänna dagvattenanläggningar och dagvattenrening.

Investeringsbehovet de kommande fyra åren för dagvattenåtgärder har enligt särskild plan beräknats till ca 123 MSEK förutom ett bidrag från Miljömiljarden om ca 33 MSEK.

Som nämnts kan vi inte längre räkna med investeringsbidrag från de ansvariga för den allmänna platsmarken enligt särskilda avtal. Bolaget måste därför själv stå för dessa investeringsmedel för att säkra det planerade bidraget från Miljömiljarden. Då Bolaget emellertid under åren 2003-2006 har ackumulerat investeringsbidrag från gällande Avtal om dagvatten (av 2003-03-19) på ca 28 MSEK blir Bolagets investeringsbehov under 2007-2010 reellt av storleksordningen 95 MSEK.

Man bör därför med jämna mellanrum se över och justera dagvattentaxans nivå i relation till dagvattenhanteringsandel av Bolagets totala kostnader.

Dagvattenavgiften för kundkategorierna F, I och Ö påverkas som tidigare nämnts uppåt eller nedåt till följd av de slopade e-talen medan alla kategorier får en prisökning pga den höjda fasta avgiften varav dagvattenavgiften är en del.

En riskanalys angående eventuella intäktsminskningar pga reduktion för LOD ges i bilaga 9. Analysen utvisar inget behov för att öka avgiftsuttaget pga extra LOD till följd av den reviderade taxan.

Bolagsekonomisk aspekt

Med en intäktsstruktur som är kongruent med kostnadsstrukturen, dvs med en större andel fast avgift kan bolagets behov av taxenivåjusteringar på grund av ändringar i försäljningsvolymen begränsas och bolagets ekonomiska situation förutses bättre.

En nivå för den fasta avgiften på 60 % kan idag anses ge en rimlig täckning av bolagets fasta kostnader sett över en period på 12-18 månader (budgethorisonten).

INFÖRANDE AV NY TAXESTRUKTUR

Den reviderade taxan föreslås införas från 1 juli 2007, dock senast ett år efter att beslutet har vunnit laga kraft. En plan för införandet (aktivitets- och tidsplan mm.) kommer att tas fram för att säkerställa en bra introduktion och förståelse av den reviderade taxan hos Bolagets kunder.

RESURSER

Den nya taxestrukturen skall löpande hanteras inom ramen för de personella resurser som bolaget har idag för att administrera taxan. En viss arbetsanhopning kan dock förväntas under det första året efter införandet av den reviderade taxan. Både ett ökat antal frågor från bolagets kunder liksom en viss aktivitet och intresse för nedbyggnad av måtarstorlekar kan förutses. En del kunder kommer också om möjligt vilja uppfylla kraven för reduktion av dagvattenavgiften genom lokalt omhändertagande av dagvattenet.

På längre sikt bör den administrativa förenkling och kvalitetshöjning för grunddata, som taxestrukturförändringen möjliggör, kunna leda till att de administrativa kostnaderna för hantering och handläggning av va-taxan kan minska.

ÄRENDETS BEREDNING

Bolagets ledningsgrupp har fungerat som styrgrupp. En särskild projektarbetsgrupp har med stöd av olika resurspersoner berett ärendet. Följande personer har huvudsakligen deltagit:

- Per Tennemar (beställare)
- Tomas Månsson
- Ralph Hedenström
- Karin Dalhammar
- Leif Norman
- Inger Frank
- Knut Bennerstedt
- Stefan Broström
- Göran Bjugård
- P O Karlsson (Konsulten "VA-drift")
- Steen Bjerggaard (sammankallande)

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, stadsdelsnämnderna i Bromma, Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB, AB Stockholmshem samt Vägverket. Exploaterings- och trafikkontoren har avgett ett gemensamt tjänsteutlåtande. Stadsdelsnämnden i Bromma har inte svarat på remissen och de tre bostadsbolagen har lämnat in yttranden från företagsledningen. Stockholm Vatten har även haft två möten med Vägverket Region Stockholm, den 29 augusti och den 11 september. På

dessas har frågor kring underlagsmaterial, taxans utformande och hantering av befintliga avtal diskuterats.

Innehållsförteckning

Sid

Stadsledningskontoret
Exploateringsnämnden
Trafik- och renhållningsnämnden
Fastighetsnämnden
Stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen
Stadsdelsnämnden Kungsholmen
AB Familjebostäder
AB Stockholms hem
AB Svenska Bostäder
Vägverket

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att intentionerna i förslaget till ny vatten- och avloppstaxa är vällovliga. En förenklad taxekonstruktion som är lättare att administrera och förstå rekommenderas. Det är också begripligt att bolaget vill ha ett bättre samband mellan kostnadsstrukturen och taxeintäkterna samt att det inom ramen för självkostnadstäckning kan uppnås en långsiktig ekonomisk balans trots förutsedda minskningar i vattenkonsumtionen. Även vid en minskning av den rörliga avgiften så finns fortfarande klara incitament att hushålla med vattnet eftersom årsförbrukningen också påverkar den fasta avgiften.

Såsom framhållits av exploateringskontoret och trafikkontoret skulle ett införande av en dagvattenavgift från allmän platsmark kunna innebära en kostnadsförskjutning mellan skatte- och taxekollektiven. En omförhandling av dagvattenavtalet är därför nödvändig och införandet av reviderad va-taxa bör såsom föreslagits av de båda kontoren anstå tills årsskiftet 2007-2008 så att erforderliga budgetjusteringar hinner göras.

I övrigt tillstyrker stadsledningskontoret de av Stockholm Vatten AB föreslagna taxeändringarna. Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunfullmäktige för stadens del godkänner principer för reviderad vatten- och avloppstaxa i Stockholms stad och Huddinge kommun samt delegerar till Stockholm Vatten AB att fastställa taxenivåerna i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i förslaget.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 maj 2007, efter propositioner på framställda yrkanden, enligt exploaterings- och trafikkontorens gemensamma förslag.

Reservation anfördes av ledamoten Emilia Hagberg (mp) och tjänstgörande ersättaren Lotten von Hofsten (v) med hänvisning till det gemensamma yrkandet, *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Mustafa Tümtürk m fl (s), *bilaga*.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 maj 2007 efter propositioner på framställda yrkanden, enligt exploaterings- och trafikkontorens gemensamma förslag:

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Nämnden hemställer hos kommunfullmäktige om erforderlig budgetjustering med anledning av eventuellt införande av en ny dagvattentaxa.
3. Nämnden uppdrar åt trafikkontoret att i samråd med exploateringskontoret inleda förhandlingar om ett nytt markavtal med Stockholm Vatten AB i enlighet med redovisningen i utlåtandet.
4. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Reservation anfördes av ledamoten Mats Lindqvist (mp) och ledamoten Torhild Lamo (v) med hänvisning till sitt yrkande, *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jan Valeskog m fl (s), *bilaga*.

Exploaterings- och trafikkontorens gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Principen att ta ut en särskild dagvattentaxa

Förvaltningarna ifrågasätter nödvändigheten att belasta skattekollektivet med en särskild dagvattentaxa för avvattnings av allmän platsmark, särskilt som detta inte har genomförts i någon annan svensk kommun.

Avgränsning av den allmänna VA-anläggningen

Enligt Stockholm Vatten definieras den allmänna VA-anläggningen av en av bolaget ensidigt bestämd förbindelsepunkt, vilket innebär att alla anläggningsdelar i dagvattensystemet uppströms förbindelsepunkten såsom dagvattenbrunnar, servisledningar

och vissa samlingsledningar blir stadens (väghållarens) ansvar. Förvaltningarna anser att detta förhållande är otillfredsställande och istället bör regleras i samförstånd inom ramen för styrgruppen för dagvattenfrågor. Vidare anser förvaltningarna att vissa reningsanläggningar som exempelvis i anslutning till trafiktunnlar bör ingå i bolagets ansvarsområde.

Behov och prioritering av nya anläggningar

Behovet av nya dagvattenanläggningar, speciellt lokala reningsanläggningar och fördröjningsmagasin styrs av den av kommunfullmäktige fastställda dagvattenstrategin. De aktuella prioriteringarna har hittills gjorts inom ramen för den förvaltningsgemensamma styrgruppen för dagvattenfrågor. Trafikkontoret och exploateringskontoret förutsätter att detta kommer att ske även i fortsättningen och att de beslut som tas i styrgruppen kommer att lägga grunden för dagvattentaxans storlek för anläggningar i allmän platsmark.

Kostnadsunderlaget och fördelningsprincipen

Stockholm Vatten har i sitt förslag redovisat framtida kostnader i storleksordningen 170 mnkr per år varav hälften avser dagvatten från gator. Av dessa uppskattade 85 mnkr skulle 1/3 avse åtgärder för avledning och rening av dagvatten från större vägar (mer än 15 000 fordon/dygn) och av denna andel skulle ca 17,5 mnkr falla på Stockholms stad som väghållare. Förvaltningarna har granskat underlaget till dessa bedömningar och finner att de bedömningar som bolaget gjort inte är orimliga. De trafikflöden som underlaget baseras på är dock behäftade med ett antal felaktigheter, som bör justeras innan taxan fastställs i detalj.

Nuvarande avtalssituation

Som ovan nämnts har staden idag gällande avtal med Stockholm Vatten dels i form av ett markavtal som reglerar bolagets rätt att disponera stadens mark för ledningsförläggning, dels ett dagvattenavtal som reglerar ansvar och kostnader för hantering av dagvatten från allmän plats. Dessa avtal är framförhandlade för att få en rimlig balans för kostnadsansvaret mellan skattekollektivet och taxekollektivet. Om det den nya taxekonstruktionen nu genomförs rubbas denna balans väsentligt till nackdel för staden. Av denna anledning har staden sagt upp bägge de aktuella avtalen för omförhandling. En möjlighet för staden att kompensera sig för de ökade kostnaderna som föreslagna dagvattentaxa medför är att ta ut en sk koncessionsavgift från Stockholm Vatten på liknande sätt som andra ledningsdragande bolag betalar för rätten att nyttja stadens mark för sina ledningar. Stockholm Vatten har med stöd från sin branschorganisation Svenskt Vatten hävdade att det inte skulle vara lagligt att ta ut en koncessionsavgift från ett va-bolag. Detta motsägs dock av Sveriges Kommuner och Landsting som hävdar att det är fullt möjligt att debitera även ett va-bolag en avgift av denna typ. Avgiften skall dock vara kostnadsrelaterad och baserad på kommunens merkostnader för att ha ledningar förlagda i allmän platsmark, t ex i forma av administrativt merarbete och fördyrat framtida underhåll. Svårigheten kan vara att storleksmässigt definiera detta belopp. Vidarebör nuvarande flyttregler modifieras i enlighet med rekommendationerna från Sveriges Kommuner och Landsting (bilaga 3).

Budgetkonsekvenser

Ett genomförande av bolagets taxeförslag skulle innebära en årlig ytterligare belastning av trafik- och renhållningsnämndens driftbudget om minst 17,5 mnkr, vilket tillsammans med kostnaden för rensning av dagvattenbrunnar och servisunderhåll om ca 6,5 mnkr ger ett årligt belopp om ca 24 mnkr. Samtidigt avlastas exploateringsnäm-

den en årlig investeringsutgift om ca 9 mnkr. Detta innebär således en omfördelning från stadens investeringsbudget till driftbudgeten. Förvaltningarna anser att en sådan omfördelning respektive budgetjustering är olämplig att genomföra under löpande budgetår, varför ett eventuellt genomförande av en ny taxa bör anstå till årsskiftet 2007-2008. Detta innebär då att nuvarande dagvattenavtal mellan bolaget och staden fortsätter att gälla året ut och att erforderliga budgetjusteringar genomförs i budget för 2008. Då finns också rimliga förutsättningar att till denna tidpunkt framförhandla ett nytt markavtal mellan staden och bolaget med de intentioner som nämnts i detta utlåtande, d v s införande av en koncessionsavgift, översyn av flyttregler och införande av någon typ av tidstaxa för grävningar på högtrafikerade gator mm.

Trafikkontorets och exploateringskontorets förslag

Trafikkontoret och exploateringskontoret föreslår att respektive nämnd godkänner detta utlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen, att erforderliga budgetjusteringar genomförs med anledning av en eventuell ny taxekonstruktion för dagvattenhanteringen och att trafik- och renhållningsnämnden uppdrar åt trafikkontoret att inleda förhandlingar om ett nytt markavtal med Stockholm Vatten AB med den inriktning som redovisats i detta utlåtande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 april 2007 att som svar på remissen återropa fastighetskontorets tjänsteutlåtande.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Kontorets VA-kostnader uppgår enligt budgeten för 2007 till nästan 6 mnkr. Med föreslagen förändring av taxan är kontorets bedömning att kostnaden inte kommer att öka.

Kontoret ser positivt på att Stockholm Vatten AB ser över principerna för sina taxor. Det nuvarande systemet att fastställa den fasta avgiften är nog för de flesta mer eller mindre obegripligt.

Det föreslagna sättet att fastställa den fasta avgiften med en grundavgift per år och abonnemang som skall täcka de allmänna kostnaderna för abonnemanget (administration, mätarbyte, fakturering, etc.), en fast nyttoavgift per år som speglar fastighetens nytta av VA-anläggningen baserad på mätarinstallationer/årsförbrukning som skall täcka de fasta kostnaderna för ledningsnät, vatten- och avloppsreningsverk, samt en fast dagvattenavgift som skall täcka bolagets kostnader för att ta hand om regn- och smältvatten samt dräneringsvatten från fastighet och gata verkar rimliga och förståliga även för oss konsumenter.

Att även den som ansvarar för allmän platsmark får betala en dagvattenavgift, till skillnad från idag, är enligt kontorets uppfattning riktigt.

Stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen

Stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen beslutade vid sitt sammanträde den 15 maj 2007 att godkänna och besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Stadsdelsförvaltningen Hägersten-Liljeholmens tjänsteutlåtande daterat den 20 april 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att Stockholm Vatten AB ser över principerna för sina taxor och har inte några invändningar mot de föreslagna förändringarna i taxesystemet.

Ansvar för gatudriften har överförs till trafiknämnden och stadsdelsnämnden kommer därmed inte i någon större utsträckning att påverkas ekonomiskt av den nya taxan.

Nämndens egna VA-kostnader uppgår till drygt en miljon kronor. Förvaltningens bedömning är att kostnaden inte kommer att öka i någon nämnvärd omfattning med anledning av den nya taxekonstruktionen.

Det föreslagna sättet att fastställa den nya taxan verkar även rimliga och bättre förståliga ur ett konsumentperspektiv, vilket är positivt.

Stadsdelsnämnden Kungsholmen

Stadsdelsnämnden Kungsholmen beslutade vid sitt sammanträde den 26 april 2007 att besvara remissen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Stadsdelsförvaltningen Kungsholmens tjänsteutlåtande daterat den 13 april 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Eftersom ansvaret för gatudriften överförs till trafiknämnden kommer stadsdelsnämnden inte i någon större utsträckning att påverkas ekonomiskt av den nya taxan. Förvaltningen har inte heller i övrigt några invändningar mot de föreslagna förändringarna i taxesystemet.

AB Familjebostäder

Styrelsen för AB Familjebostäders styrelsemöte den 31 maj 2007 godkände bolagsledningens yttrande som anmälningsärende.

Skrivelse lades av ledamoten Ingvar von Malmberg (mp) och suppleanten Viviann Gunnarsson (mp) enligt följande, *bilaga*.

AB Familjebostäder bolagslednings yttrande daterat den 17 april 2007 har i huvudsak följande lydelse.

AB Familjebostäder äger idag ca 470 fastigheter inom Stockholms kommun med koncentration på fastigheter i Söderort byggda under perioden 1940-1960.

Företaget arbetar ständigt för att hushålla med naturresurser där vatten är en viktig parameter. Vi utför vattenbesparande åtgärder i våra fastigheter.

Incitamentet för sådana åtgärder minskar då den rörliga andelen av totalkostnaden förändras till ca 40% från tidigare ca 60%.

Vi kan konstatera att den s.k. nyttoavgiften i den nya föreslagna taxan är uppbyggd så att förbrukning på marginalen slår hårt mot den totala kostnaden.

En ytterligare mildring av trappstegseffekten efterfrågas.

Fastigheter med mindre tomtarealer får en lägre kostnad jämfört med nuvarande taxa.

Vid en jämförelse mellan fastigheter i vårt bestånd kan vi konstatera att kostnaden för vatten blir i stort sett oförändrat med det nya förslaget till taxa dock kan investeringar i fler mätarinstallationer komma att behövas för att undvika ovan beskrivna trappstegseffekter.

AB Stockholmshem

AB Stockholmshem företagslednings yttrande daterat den 7 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Som svar på rubricerad remiss får Stockholmshem avge följande svar.

Taxans konstruktion

Ändamålet med en ny vattentaxa uppges vara att föra över mer av taxan till fasta avgifter, från 40 % till 60 %. Man uppger också att förbrukningsavgiften sänks från 7 kronor till 5 kronor per kubikmeter. Enligt våra beräkningar höjs förbrukningsavgiften i stället till cirka 10 kronor per kubikmeter eftersom nyttoavgiften, som baseras på förbrukningen, egentligen är en rörlig kostnad. Således uppnås inte målet att införa en större andel fasta avgifter.

Taxans påverkan på Stockholmshem

Förslaget till vattentaxa skulle beräknat på det typhus som redovisas, (flerbostadshus med 15 lägenheter, 1 000 kvm våningsyta, 800 kvm tomt och en förbrukning på 2 000 kubikmeter per år) medföra en sänkning med 16 % av årsavgiften enligt utredningen. I småhusexemplet blir kostnaden i stort sett oförändrad.

Med ovanstående exempel står det klart att det måste finnas förlorare i systemet som inte redovisats i räkneexemplen. Vi konstaterar att Stockholmshem är en av dessa och att förslaget för bolagets del innebär en höjning med 4 %.

Stockholmshems bostadsbestånd utgörs till stor del av större enheter på relativt stora tomter i förorterna, vilket är den kategori som drabbats negativt av taxeförändringen. Detta kan inte vara rimligt eftersom dagvattnet på större bevuxna ytor i förorterna tämligen effektivt tas om hand på respektive tomt och inte alls belastar dagvattennätet som i mera tätbebyggda delar av staden. Taxan ger heller inga incitament till att fortsätta bolagets miljöinsatser på lokalt omhändertagande av dagvatten i våra bostads-

områden.

AB Svenska Bostäder

AB Svenska Bostäder företagslednings yttrande daterat den 3 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Nedan redovisas våra synpunkter per avgiftspost avseende flerbostadshus i det nya taxeförslaget:

Rörlig avgift per m3 levererat vatten.

I den nya taxan sänks den rörliga förbrukningsavgiften från nuvarande 7,25 kr till 5,25 kr, inkl moms. Denna sänkning om 2 kr/m3 kan minska incitamentet för vattensparåtgärder generellt.

Konsekvenserna för Svenska Bostäder bedöms dock som marginella då våra vattensparåtgärder i huvudsak är inriktade på att minska varmvattenförbrukningen. I en sådan åtgärd ligger den huvudsakliga besparingspotentialen i uppvärmningskostnaden, medan kostnaden för kallvatten endast utgör en liten del i kalkylen.

Fast grundavgift per år och abonnemang.

Den fasta grundavgiften höjs med 4 kr, från 2.686 kr till 2.690 kr, inkl moms.

Fast nyttoavgift per mätarinstallation/årsförbrukning och år.

Den fasta avgiften bestäms utifrån årskonsumtionen, i nio steg från klass 1: 1.405 kr (max 600 m3/år), klass 2: 6.030 kr (max 2.000 m3/år), klass 3: 18.090 kr (max 6.000 m3/år) osv till klass 9: 812.000 kr (max 300.000 m3/år).

Tidigare beräknades den fasta avgiften baserat på ytbegreppen BOA plus LOA i förhållande till fastighetens totala area.

Förändringen innebär att det blir enklare för oss att kontrollera och beräkna den fasta avgiften i och med att den baseras på objektiva kriterier och inte som tidigare på externa register utanför vår kontroll.

Avgift för dagvatten från fastighet, per m2 fastighetsarea/tomtyta och år.

Avgiften sänks från 2,13 till 1,65 kr, inkl moms.

Sammanfattning.

- Vi anser att årskostnaden för resp abonnemang blir lättare att beräkna då den fasta avgiften baseras på årskonsumtionen och inte på externa fastighetsregister utanför vår kontroll.

- Den sänkta rörliga förbrukningsavgiften bedöms ha marginell inverkan på våra framtida vattensparåtgärder.

- Då den nya taxan inte innebär någon kostnadsökning för oss har vi inga invändningar mot att den införs.

Vägverket

Vägverket Region Stockholms utlåtande daterat den 4 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Vägverket Region Stockholm, nedan Vägverket, har från Stockholm Vatten AB

erhållit remiss avseende införande av dagvattentaxa i Stockholms stad och Huddinge kommun. Remissen är utfärdad i mars månad 2007 och kom Vägverket tillhanda den 18 maj 2007.

Vägverket har till den 4 september att inkomma med synpunkter.

Med hänsyn till den korta remisstid som stått Vägverket till buds och på grund av sommarmånaderna, har Vägverket inte givits tillräckligt rådrum för att på ett vederhäftigt sätt kunna sätta sig in i frågeställningar, förslag samt underliggande material.

Med anledning härav bad Vägverket om ett möte med Stockholm Vatten och Stockholms stad. Mötet ägde rum den 29 augusti 2007. Inför detta möte tillställde Vägverket Stockholm Vatten ett antal frågor och begäran om ytterligare underlag beträffande föreslagen dagvattentaxa.

Med hänsyn till att Vägverkets frågor inte hunnit besvaras av Stockholm Vatten samt att begärt underlag inte kommit Vägverket tillhanda samt att ytterligare frågor kommer att uppdagas, medför detta att Vägverket inte erbjudits att på ett professionellt och seriöst sätt behandla ärendet med den grundlighet det förtjänar.

Frågor av stor strategisk och finansiell betydelse berörs också genom införandet av dagvattentaxa, eftersom det finns avtal mellan parterna avseende investeringar. Dessa frågor måste belysas och analyseras noggrant, innan något slutligt ställningstagande kan göras. Vägverket finner det därför inte möjligt att yttra sig över remissen på annat sätt än att det med nuvarande utformning och underlag, inte är möjligt att ta ställning till innehållet, varför Vägverket föreslår att remisstiden förlängs ytterligare, så att alla parter bereds tillfälle att behandla ärendet med den grundlighet som erfordras.

RESERVATIONER M.M.

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Rebwar Hassan och ledamoten Rolf Brattström enligt följande.

För kunden är priset på vatten en viktig del men kvaliteten på tjänsterna tillmäts också stor betydelse. Det handlar bl a om antalet brukartimmar utan vatten, avloppsstopp, källaröversvämningar, kvalitet på dricksvatten och miljöpåverkan.

Stockholm Vatten levererar utan tvekan billiga vattentjänster och den intressanta frågan är om dessa låga kostnader i jämförelse med andra vattenbolag innebär en sämre kundnytta.

I kundnyttointerindex som redovisas i Stockholm Vattens årsredovisning framgår tydligt att Stockholm vatten varit framgångsrika med att utveckla våra tjänster de senaste 12 åren.

Den nya taxan bör utvärderas efter tre år för att se vad den inneburit ur bl a miljöperspektiv mot bakgrund av att förslaget innebär att den fasta kostanden skall utgöra 60 % och den rörliga 40 %..

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna Catharina Tarras-Wahlberg och Moïssis Nikolaidis enligt följande.

Förslaget till taxa är väl genomarbetat och innebär flera fördelar jämfört med den nuvarande. Det är bra att intäkternas fördelning mellan fasta och rörliga i högre grad kommer att stämma överens med bolagets kostnadsstruktur.

Vi bedömer också att den nya taxan ger tydliga incitament till hushållning med vatten vilket i ett långsiktigt perspektiv är önskvärt.

Slutligen menar vi att den föreslagna taxan är enklare att begripa och administrera vilket innebär uppenbara fördelar för såväl kunder som bolaget.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av ledamoten Emilia Hagberg (mp) och tjänstgörande ersättaren Lotten von Hofsten (v) med hänvisning till följande gemensamma yrkande.

Förslag till beslut

Exploateringsnämnden beslutar

Att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag

Att därutöver anför följande:

Stockholm kallas inte utan orsak för Nordens Venedig. Den kombination av salt och sötvattensfjärdar samt flera mindre småsjöar, varav de flesta är bad och fiskebara mitt inne i en storstad, är unikt bland världens större städer.

Den alltmer ökande biltrafiken utövar emellertid en kraftig negativ verkan på Stockholms sjöar. Trafikdagvatten, bemängt med negativt verkande näringsämnen, tungmetaller, polyaromatiska kolväten och inte minst salt från halkbekämpningen rinner i de flesta fall orenat ut i närmsta tillgängliga vattendrag.

Det är Stockholm vattens uppgift att lösa Stockholms sjöars problem, genom egna åtgärder och genom samordning av kunskapsspridning hos övriga aktörers vattenrelaterade projekt.

Detta arbete ska regleras genom Stockholms stads vattenstrategi.

Att Stockholm vatten tar ut kostnaderna för behandlingen av nedsmutsat dagvatten av fastighetsägare och väghållare är fullt rimligt och riktigt. Det är bra att kostnaderna för att åtgärda biltrafikens negativa påverkan på stadens sjöar och vattendrag tydliggörs. Det kan förhoppningsvis leda till att åtgärder som minskar föroreningarna vid källan och öka intresset för lokalt omhändertagande av dagvattnet.

Att Exploateringskontoret vill kompensera sig för dessa merkostnader genom att ta ut avgifter för Stockholm vattens vatten och avloppsledningar som ligger nedgrävda i stadens mark är felaktigt. Kostnader för att dessa ledningar ligger där de ligger måste vara mycket låga, närmast obefintliga.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Mustafa Tümtürk m fl (s) enligt följande.

Dagvattenhanteringen är, liksom vattenförsörjning och avloppsreningen, en självklar del av en modern storstads infrastruktur. Staden har enligt oss en självklar skyldighet att se till att det vatten vi lånar från Mälarens naturliga flöde kan återföras och rinna vidare ut i Östersjön utan att skada detta känsliga innanhav. På samma sätt är det vår skyldighet att se till att det vatten som passerar genom vår stad och på olika sätt påverkas av våra aktiviteter tas om hand på ett sätt som inte skadar Mälaren eller Östersjön.

Det innebär givetvis kostnader. Dessa måste fördelas på ett sätt som är förenligt med gällande lagstiftning. De måste också fördelas, och därmed taxesystemet utformas, på ett sätt som garanterar en fungerande verksamhet som uppfyller ovanstående mål och krav.

Utformningen av ett sådant system är i mångt och mycket en teknisk fråga. Det är anmärkningsvärt att ett sådant ärende kan komma så långt att det blir föremål för hantering av kommunstyrelsen utan att stadens förvaltningar har nått enighet om hur en sådan grundläggande infrastrukturfråga bör lösas. Enligt oss visar det på två saker.

För det första framgår tydligt behovet av ett starkt stadsledningskontor med verksamhetskompetens som kan fylla rollen av att koordinera stadens verksamheter så att viktiga funktioner inte äventyras. Ett minimalt stadsledningskontor kan möjligen kontrollera kostnader och säkerställa att stadens budget hålls. Det förmår dock uppenbarligen inte säkerställa att frågor av avgörande betydelse för stadens verksamheter behandlas på ett sätt som skapar förutsättningar för en ordnad och strukturerad hantering av grundläggande infrastruktur. Det i sin tur gör att för staden viktiga målsättningar riskeras. Med andra ord blir verksamheten ineffektiv i ordets egentliga betydelse.

För det andra ger ärendet oss skäl att misstänka att hanteringen av Stockholm Vatten AB, och de förändringar av verksamheten och organisationen som där nu i rask takt genomförs, knappast är genomtänkta eller genomförs på ett sätt som inger förtroende. Att en så central fråga som taxefrågan kan tas fram av den politiska ledningen utan att vara bättre förankrad, eller ha genomgått en grundligare beredning, vittnar om en verksamhet som saknar ledning och riktning.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av ledamoten Mats Lindqvist (mp) och ledamoten Torhild Lamo (v) med hänvisning till följande yrkande

Förslag till beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar

att godkänna trafikkontorets andra och tredje förslag till beslut, samt

att därutöver anför följande:

Stockholm kallas inte utan orsak för Nordens Venedig. Den kombination av salt och sötvattensfjärdar samt flera mindre småsjöar, varav de flesta är bad och fiskebara mitt inne i en storstad, är unikt bland världens större städer.

Den alltmer ökande biltrafiken utövar emellertid en kraftig negativ verkan på Stockholms sjöar. Trafikdagvatten, bemängt med negativt verkande näringsämnen, tungmetaller, polyaromatiska kolväten och inte minst salt från halkbekämpningen rinner i de flesta fall orenat ut i närmsta tillgängliga vattendrag.

Sjön Trekanten är i dag, på grund av det nedsmutsade dagvattnet från den närbelägna Essingeleden, en helt artificiell sjö, vars funktion som bad och fiskesjö för de kringliggande bostadsområdena endast kan upprätthållas genom konstgjord syresättning av vattnet samt genom tillsättning av dricksvatten.

Flera av Brommasjöarna drabbas årligen av fiskedöd. Sjöarna Mageungen och Drevviken håller på att växa igen. Bällstaån är ett lortigt dike, fyllt av decenniernas försyndelser.

Det är Stockholm vattens uppgift att lösa Stockholms sjöars problem, genom egna åtgärder och genom samordning av kunskapsspridning hos övriga aktörers vattenrelaterade projekt.

Detta arbete ska regleras genom Stockholms stads vattenstrategi.

På grund av den borgerliga majoritetens mycket snäva tolkning av Vattentjänstlagens paragrafer som reglerar vattenavgifter och vattentaxan, så kan Stockholm vatten inte längre få fram medel för att åtgärda problem med nedsmutsat dagvatten i Stockholm. Frågan om dricksvattenframställning, dito leveranser samt borttransport och behandling av avloppsvatten har i sak ingenting att skaffa med nedsmutsat dagvatten.

Att Stockholm vatten därför vill ta ut kostnaderna för behandlingen av nedsmutsat dagvatten hos dem som orsakar problemen är därför fullt rimligt och riktigt.

Detta är i överensstämmelse med PPP (Polluters Pay Principle) och är även riktigt utifrån EU:s Vattendirektiv.

Att detta rubbar balansen mellan skattekollektivet och taxekollektivet må vara riktigt men detta är en konsekvens av den borgerliga majoritetens syn på vattentaxan i Stockholm. Det är dessutom bra att kostnaderna för att åtgärda biltrafikens negativa påverkan på stadens sjöar och vattendrag tydliggörs.

Att Trafikkontoret vill kompensera sig för dessa merkostnader genom att ta ut avgifter för Stockholm vattens vatten och avloppsledningar som ligger nedgrävda i Trafikkontorets gator och vägar förefaller inte rimligt. Dricksvatten och avloppshantering måste betraktas som livsnödvändiga samhällsfunktioner, oundgängliga för att praktiskt taget samtliga andra funktioner i staden ska fungera. De utgör ett så kallat naturligt monopol, som inte på något vis går att välja bort. Trafikkontorets kostnader för att dessa ledningar ligger där de ligger måste vara mycket låga, närmast obefintliga. Däremot så kan det vara rimligt att Trafikkontoret tar ut en löpande avgift för varje dag som Stockholm vatten måste göra och hålla hål i gatorna för att komma åt att serva och reparera sina ledningar – med syftet att Stockholm vattens arbeten ska vara så effektiva som möjligt.

Det är även rimligt att denna nyordning, där Trafikkontoret får betala för den vattenförening som orsakas av trafiken på de gator och vägar som Trafikkontoret ansvarar för, inte införs förrän till nästa budgetår.

Det ger Trafikkontoret tid att planera för detta och bör förhoppningsvis leda till att Trafikkontoret utökar arbetet med att försöka åtgärda de vattenföreningsproblem, som biltrafiken i Stockholm orsakar, oavsett om man kommer fram till att Trafikkontoret bör driva egna trafikdagvattenreningsanläggningar, halkbekämpa med annat mindre skadligt salt, använda annan vägbeläggning, eller utökade kampanjer gentemot stockholmarna och boende i grannkommuner för ökad miljöbilsanvändning, logistikstöd till företagare inom åkeribranschen, PAH-fria däck eller vad som nu kan tänkas finna gehör hos den borgerliga majoriteten i Trafiknämnden.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jan Valeskog m fl (s) enligt följande.

Dagvattenhanteringen är, liksom vattenförsörjning och avloppsreningen, en självklar del av en modern storstads infrastruktur. Staden har enligt oss en självklar skyldighet att se till att det vatten vi lånar från Mälarens naturliga flöde kan återföras och rinna vidare ut i Östersjön utan att skada detta känsliga innanhav. På samma sätt är det vår skyldighet att se till att det vatten som passerar genom vår stad och på olika sätt påverkas av våra aktiviteter tas om hand på ett sätt som inte skadar Mälaren eller Östersjön.

Det innebär givetvis kostnader. Dessa måste fördelas på ett sätt som är förenligt med gällande lagstiftning. De måste också fördelas, och därmed taxeyesystemet utformas, på ett sätt som garanterar en fungerande verksamhet som uppfyller ovanstående mål och krav.

Utformningen av ett sådant system är i mångt och mycket en teknisk fråga. Det är anmärkningsvärt att ett sådant ärende kan komma så långt att det blir föremål för hantering av kommunstyrelsen utan att stadens förvaltningar har nått enighet om hur en sådan grundläggande infrastrukturfråga bör lösas. Enligt oss visar det på två saker.

För det första framgår tydligt behovet av ett starkt stadsledningskontor med verksamhetskompetens som kan fylla rollen av att koordinera stadens verksamheter så att viktiga funktioner inte äventyras. Ett minimalt stadsledningskontor kan möjligen kon-

trollera kostnader och säkerställa att stadens budget hålls. Det förmår dock uppenbarligen inte säkerställa att frågor av avgörande betydelse för stadens verksamheter behandlas på ett sätt som skapar förutsättningar för en ordnad och strukturerad hantering av grundläggande infrastruktur. Det i sin tur gör att för staden viktiga målsättningar riskeras. Med andra ord blir verksamheten ineffektiv i ordets egentliga betydelse.

För det andra ger ärendet oss skäl att misstänka att hanteringen av Stockholm Vatten AB, och de förändringar av verksamheten och organisationen som där nu i rask takt genomförs, knappast är genomtänkta eller genomförs på ett sätt som inger förtroende. Att en så central fråga som taxefrågan kan tas fram av den politiska ledningen utan att vara bättre förankrad, eller ha genomgått en grundligare beredning, vittnar om en verksamhet som saknar ledning och riktning.

AB Familjebostäder

Skrivelse lades av ledamoten Ingvar von Malmborg (mp) och suppleanten Viviann Gunnarsson (mp) enligt följande

Bifogad skrivelse. Tillägg till remissvar.

Miljöpartiet det gröna anser att incitament för vattensparande åtgärder i hyreslägenheter är synnerligen viktiga för att hushålla med naturresurser. Varje hyresgäst bör ges möjligheter att med egna åtgärder begränsa vattenåtgången i sin egen lägenhet.

Om den rörliga andelen av avgiften för vattenåtgång minskar från 60 procent till 40 procent motverkar detta den enskilde hyresgästens valmöjligheter och miljöansvar. Vi efterlyser istället ett system där den fasta avgiften minskar avsevärt och den rörliga avgiften i långt högre grad än idag styr den totala bruksavgiften.

Det ger helt fel signaler till hyresgästerna och allmänheten att ändra taxan så att det inte längre ger incitament till vattenbesparing, samtidigt som bostadsbolaget arbetar med miljöåtgärder för att få människor positiva till att spara vatten.

Vi anser att Stockholm Vatten ska ompröva sitt förslag att ändra andelarna för fast och rörlig del i taxan. Stockholm Vatten bör fortsatt ta sitt ansvar för miljön genom att ge incitament till hushållning.